

ADP Xankəndində antiterror əməliyyatları keçirilməsini təklif edir

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№16 (3259) 2 May / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**İrana
casusluq edən
daha 16 nəfər
həbs edildi**

Rusiya fəlakətin astanasındadır...

Yevgeni Priqojin:
““Vaqner” bitir,
Baxmutdan geri
çəkiləcəyik”

Vaşinqtonda “yol xəritəsi”
necə cızıla bilər?

4

GÜNÜN NƏBZİ

Layihə

**“28 aprel işğalı
olmasaydı, Bolşevik
Rusiyaş AXC ilə
anlaşa bilərdi”**

Xaqani İsmayıl: “Nəriman Nərimanov
döfələrlə Leninə və Stalınə yazdığı
məktublarda bu hadisələri “inqilab”
yox, “çevriliş” adlandırır”

8-9

Baxış

**Mənəvi həyatımıza
qənim kəsilmələr...**

Moskvanın idarə etdiyi “5-ci kolonna”nın
dövlətimizə və xalqımıza xəyanəti

5

Xəbər

**Separatçıların liderləri
narahat olublar**

Onlar Laçında nəzarət-keçid məntəqəsinin
mövcudluğunu qəbul etmək istəmirlər

2

Toplum

**“Külli miqdarda borcum
var, intihar edəcəm”**

44 günlük Qarabağ savaşının
iştirakçısı iş tapa bilmir

7

Ölkə

**“Mülki əlil kimi hərbi
xidmətə getdim, hərbi
əlil kimi qayıtdım”**

Cəlilabad sakini Qamət İsmayilov:
“Məmurlar haqqımı vermir...”

13

Toplum

**Naxçıvan mədəniyyət
naziri haqda şok iddia**

Natəvan Qədimovanın İrandakı molla
rejimi ilə nə kimi bağlantısı olub?

7

Araşdırma

**“JEK”lər vətəndaşlardan
“ev pulu” yığa bilər?**

Əkrəm Həsənov: “Sakinlər istənilən
vaxt “JEK”i də, MTK-nı da
məhkəməyə verə, onların qanunsuz
fəaliyyətini dəyəndirə bilərlər”

3

**Naxçıvan sakini uşağı üçün
birdəfəlik müavinət ala bilmir**

“Qanunsuzluq, özbaşınalıq o qədər yüksək səviyyədə
inkişaf edib ki, qarşısını almaq qeyri-mümkündür”

Naxçıvan Muxtar Respublikasında (MR) qeydiyyatda
olan, lakin hal-hazırda Bakı şəhərində yaşayan Hüseynov
Vüsal Fərəddin oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin
redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia
edir ki, döfələrlə Sosial Müdafiə Fonduna, Dost Mərkə-
zinə müraciət etsə də, onu müraciəti düzgün araşdırıl-
mır: “Mən, Hüseynov Vüsal Fərəddin oğlu, yazaraq sizə
bildirirəm ki, 18.01.2023-cü il tarixində doğulan
uşağımız üçün birdəfəlik müavinəti ala bilmirik.”

7

**“Qızım sərxoş vəziyyətdə olan
atası tərəfindən 13-cü mərtəbədən
atılaraq öldürülüb”**

Dilarə Bağiyeva: “Nizami rayon prokuroru
Pərviz İbayev 8 yaşlı uşağın ölüm faktına
əsassız olaraq intihar donu geyindirib”

Bugünlərdə “Hürriyyət”in redaksiyasına müraciət edən
Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Cəmişid Naxçıvanski küçə-
si, ev 5, mənzil 13-də yaşayan Dilarə Ehtibar qızı Bağiyeva
8 yaşlı qızı Fərəh Nadirovanın ata cinayətinin qur-
banı olduğunu və nəticədə 27.11.2020-ci il tarixdə faciəvi
şəkildə dünyasını dəyişdiyini bildirib.

6

Şikayət

Toplum

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº16 (3259) 2 May / 2023-cü il Həftədə 1 dəfə çıxır Qiyməti: 60 qəpik

Putini Stalini necə təqlid edir...

"O, buna görə Ukraynadakı qruplaşmaya komandan təyin etmədi"

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ukraynaya qarşı genişmiqyaslı hücumun əvvəlində ona görə orduya komandan təyin etmədi ki, tezliklə qələbə çalacağına ümid edirdi və qələbəni öz ayağına yazmaq istəyirdi. Daha sonra Rusiya diktatoru hərbi rəhbərliyi daim dəyişməyə və beləliklə Ukraynadakı məğlubiyyətə görə məsuliyyəti generalların üzərinə atmağa başladı".

Hürriyyət.az xəbər verir ki, bunu

ABŞ Mühəribə Araşdırmaları İnstitutu (ISW) son hesabatında bildirib.

İnstitutun mütəxəssisləri Putinin davranışlarını İkinci Dünya Mühəribəsində İosif Stalinin atdığı addımlarla müqayisə ediblər və belə qənaətə gəliblər ki, generalara qarşı münasibətdə Putin Stalini xatırladır: "Bu dinamika İkinci Dünya müharibəsində Sovet lideri İosif Stalin ilə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, marşal Georgi Jukov arasındakı münasibətlərə uyğundur. Stalin məhdud və köhnə hərbi təcrübəyə malik idi və deyildiyinə görə, Jukovun hərbi

uğurlarına və şan-şöhrətinə həsəd aparırdı. Amma Putinin ümumiyyətlə, hərbi təcrübəsi yoxdur və bu da onun Ukraynaya qarşı hərbi müdaxiləyə komandan təyin etməməsinə təsir edib".

Amerikalı ekspertlər bildirirlər ki, Putin özünü "Ukraynaya qarşı uğurlu əməliyyatın ilhamvericisi və Ali Baş Komandanı" kimi təqdim etmək istəyirdi. Bu, həm də böyük geosiyasi qələbənin Putinin ayağına yazılması demək idi. Ancaq ard-arda gələn məğlubiyyətlər Putini məsuliyyəti generallarla bölüşməyə vadar etdi.

Qeyd olunur ki, ilk dəfə Putin yalnız ötən il aprelin 22-də Ukraynadakı hərbi birləşməyə komandan təyin edib. Bu vəzifə ordu generalı Aleksandr Dvornikova tapşırıldı: "Bu, Kiyeve uğursuz hücumu cavab idi. Ancaq artıq mayın sonunda Putin bu generalı onun gözləntilərini doğrultmadığı üçün dəyişdi. Ardınca Putin hərbi rəhbərləri durmadan dəyişməyə başladı". Təhlilçilər hesab edirlər ki, hərbi rəhbərlərin tez-tez dəyişdirilməsi Rusiya ordusunun dağıncılığına və komanda heyətinin təşkilatlana bilməsinə səbəb olub. ISW həmçinin qeyd edir ki, Putinin Ukraynadakı generaları tez-tez dəyişməsi onun "qurbanlıq keç"i axtarışı ilə bağlıdır.

Əyləncə səhifəsi

Rəşad Dağlı özünü təqsirli bilmir...

Tanışını qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən meyxanaçı Rəşad Əmirovun (Rəşad Dağlı) cinayət işi üzrə məhkəmənin növbəti iclası keçirilib.

Hürriyyət.az xəbər verir ki, Bakı Ağır C

nayətlər Məhkəməsinin hakimi Leyla Əsgərova-Məmmədovanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə prokuror Orxan Səmədov ittiham aktını elan edib. Elan olunmuş ittiham üzrə Rəşad Dağlı özünü təqsirli bilməyib. Məhkəmənin növbəti iclası mayın 19-na təyin edilib. Xatırladaq ki, qətl hadisəsi ötən il noyabrın 9-u saat 05 radələrində Qaradağ rayonu ərazisində qeydə alınıb. Belə ki, 1979-cu il təvəllüdlü İskəndər Mehdiyev çoxsaylı bıçaq xəsarətləri ilə qətlə yetirilib. Faktla bağlı Qaradağ Rayon Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 120.1-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb. Hadisə ilə bağlı i.Mehdiyevin tanış, 1984-cü il təvəllüdlü R.Əmirov istintaqa cəlb edilib. Qaradağ Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə onun barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib. Hadisənin şəxsi münasibətlər zəminində baş verdiyi bildirilir.

ABŞ-da dəhşətli olay

Morq işçisi ölənlərin orqanlarını satışa çıxarıb

ABŞ-da morq çalışanının ölənlərin beyni, bədən nahiyələri, qol və ayağı da daxil olmaqla bir çox orqanını satdığı məlum olub.

Belə ki, ABŞ-ın Arkanzes ştatında yaşayan 36 yaşlı Candace Chapman Scott adlı morq işçisi cəsədlərdən götürülmüş ən azı 20 qutu bədən hissələrini Ceremi Li Pauliye satmaqda ittiham olunur.

İddianamədən əldə edilən məlumata görə, Scott Pauliyə ölənlərin ağciyərlərini 1600 dollara satıb. Scotun iyunun 7-də məhkəmə qarşısına çıxacağı bildirilir.

Türkiyənin ilk qurucusu...

Qardaş ölkənin milli döyüş təyyarəsi təqdim edildi

Türkiyənin yeni milli döyüş təyyarəsinin adı açıqlanıb. Ankarada "İstiqbalın Yüzü Tanıtım Proqramı"nda çıxış edən Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan yeni milli döyüş təyyarəsinin adının "Kaan" olacağını bəyan edib: "Milli döyüş təyyarəmizin adı 'Kaan'dır"

"Xalqımıza, dövlətimizə xeyirli-uğurlu olmasını arzulayıram", - o bildirib.

R.T.Ərdoğan Türkiyənin döyüş təyyarəsi istehsal etməsinə tarixi hadisə kimi qiymətləndirib: "Bu gün müdafiə sənayesi sahəsində tarixi günlərimizi yaşayırıq. Son aylarda müdafiə sənayesi ilə bağlı ard-arda müjdələr veririk. Bunların da sırasında "TCG Anadolu" desant gəmisi, Hürjet", "Gökpey" təyyarəsi, "Yeni Altay" tankı, "İMECE" peyki var. Artıq həm havada, həm quruda, həm suda, həm də kosmosda sözümüzü deyə bilirik. Millətimizin xəyallarını bir-bir reallaşdırırıq".

Ərdoğan qeyd edib ki, Türkiyənin milli döyüş təyyarəsinin adını Dövlət Baxçalı qoyub.

Ərdoğanın çıxışında bildirib ki, şanlı müqaviməti ilə qəhrəman adını almış Kazanda bu proqram münasibəti ilə 15 iyul şəhidlərini bir daha rəhmətlə yad edir.

"İŞİD-dən PKK-ya qədər terror təşkilatlarının heç birinin nəfəs almasına imkan vermirik" - deyərək, Ərdoğan milli döyüş təyyarəsinin tanıtılması tədbirində çıxışı zamanı deyib.

O, bildirib ki, terrorçularla əməkdaşlıq edənlər də var: "Mənim millətim belələrini bu ölkəni təslim etməz".

R.T.Ərdoğanın sözlərinə görə,

"Kaan" təyyarəsi radarlara görünmədən uçar: "Bu təyyarə düşmənin mağaralarını darmadağın etməyə qadirdir. Bir neçə aydan sonra "Kaan" sınaq uçuşlarını tamamlayacaq və Türkiyə Silahlı Qüvvələrinə təhvil veriləcək".

Türkiyə lideri bildirib ki, "Hürjet" təyyarəsi dost və qardaş ölkələrə də ixrac ediləcək. Türkiyə lideri daha sonra təyyarələrin pilotları ilə görüşüb.

Qeyd edək ki, Türk Uçak Sanayi Anonim Ortaklığı (TUSAŞ) tərəfindən yaradılan təyyarənin məqsədi ABŞ-dan alınan qırıcı təyyarələrini əvəz etməkdir. Milli Döyüş Təyyarəsinin ilk uçuş testi 2023-cü il martın 16-da keçirilib və uğurla tamamlanıb.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hürriyyət.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilir.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Separatçıların liderləri narahat olublar...

Onlar Laçında nəzarət-keçid məntəqəsinin mövcudluğunu qəbul etmək istəmirlər

“Azərbaycan Qarabağı blokadağa almağa davam edir, adamların və yüklərin maneəsiz hərəkəti üçün əngəl və təhdidlər yaradır”, Belə bəyanatla dünən Qarabağın “dövlət naziri” Qurban Nersisyan çıxış edib.

O, Qarabağ ermənilərinin Laçın sərhəd məntəqəsindən keçidinə dair videoya toxunaraq bildirib ki, onlar Şuşa rayonunda dörd erməni kəndinin sakinləri olub. Ermənistan qayıdırılmışlar və sərhəd məntəqəsinin olduğunu “bilməyiblər” və “qəflətən” azərbaycanlı zabıtları onları dayandırırıblar.

Sərhəd məntəqəsinin fəaliyyəti qanunsuzdur. “Qarabağ və Ermənistan arasında hərəkət yalnız Rusiya sülhməramlı qoşunları və Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsi tərəfindən təşkil edilir və müşayiət olunur”.

Beləliklə, separatçıların liderləri sərhəd məntəqəsinin fəaliyyətini tanımaq istəmirlər və sülhməramlılardan onun aradan qaldırılmasını tələb edirlər. Qarabağ liderləri sülhməramlıların komandanı Lensovdan məhz bunu tələb ediblər.

Bəzi məlumatlara görə, Lensov Bakıya gəlir. O, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyiylə görüşəcək. Ermənistan KİV-in məlumatına görə, o, Bakıda Rusiya sülhməramlılarının Laçın sərhəd məntəqəsinə buraxılmasına, sərhədi keçən adamların və yüklərin birgə yoxlanılmasına razı salacağını vəd edib.

Apellyasiya Məhkəməsi Bəxtiyar Hacıyevi həbsdə saxladı

Dünən Bakı Apellyasiya Məhkəməsi ictimai fəal Bəxtiyar Hacıyevin həbsinin uzadılması ilə bağlı şikayəti təmin etməyib. Xatırladaq ki, aprelin 20-də Xətai Rayon Məhkəməsi Hacıyevin həbs müddətini daha iki ay uzadıb.

Vəkilin sözlərinə görə, Hacıyev Apellyasiya Məhkəməsinə yenidən bildirib ki, ona qarşı irəli sürülən ittihamlar əsassızdır. Hacıyev qeyd edib ki, daha öncə dövlət başçısına yazılı müraciət edərək ona qarşı qanunsuzluğa son qoyulmasını və onun azad edilməsini yardımçı olmasını xahiş edib, lakin hələlik cavab almayıb. Xatırladaq ki, dekabrın 9-da Bəxtiyar Hacıyev xuliqanlıq və məhkəməyə hörmətsizlik ittihamı ilə saxlanılıb. Həmin gün Xətai Rayon Məhkəməsi onu 1 ay 20 gün həbs edib. Dekabrın 15-də Hacıyev həbsdən azad olunması tələbi ilə aclıq elan edib. İctimaiyyət nümayəndələrinin və ailə üzvlərinin təkidli çağırışlarından sonra dekabrın 28-də axşam aclığı dayandırılıb. Lakin Apellyasiya Məhkəməsi onun həbsi ilə bağlı şikayətini növbəti dəfə təmin etmədikdən sonra, yanvarın 9-da Bəxtiyar Hacıyev yenidən aclığa başlayıb.

Yanvarın 21-də məhkəmə Hacıyevin həbs müddətini daha 1 ay uzadıb. Fevralın 23-də isə Xətai məhkəməsi həbs müddətini daha 2 ay-aprelin 28-dək uzadıb.

Məhkəmələr məhkəmə istintaqı başlayana qədər həbs qətimkan tədbirinin dəyişdirilərək Bəxtiyar Hacıyevin ev dustaqlığına keçirilməsi və ya girov müqabilində azad edilməsi ilə bağlı vəkillərin çoxsaylı vəsatətlərini təmin etməyiblər. Fevralın 28-də aclığın 51-ci günündə Hacıyev aclığı dayandırılıb. ABŞ Dövlət Departamentinin, ABŞ Senatının, Avropa İttifaqının, Avropa Şurasının və bir sıra beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri dəfələrlə Bəxtiyar Hacıyevin həbsdən azad edilməsini tələb ediblər.

ADP Xankəndində antiterror əməliyyatları keçirilməsini təklif edir

“Xankəndi iqtisadi rayonuna daxil olan vətəndaşlara Azərbaycanın digər gömrük keçidlərində qoyulan qaydalar tam sərtliyi işə salınmalı...”

Dünən ADP İdarə Heyətinin ölkə və beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi vəziyyətə dair növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən “Hurriyyet”ə verilən məlumata əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə Laçın-Xankəndi yolunda digər xidmət sahələri ilə yanaşı gömrük postunun qurulması məsələsinə münasibət bildirib və strukturun işə salınmasını ərazilərimizə qeyri-qanuni yolla keçənlərə, daşınan müxtəlif təyinatlı yüklərə ciddi nəzarət baxımından əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb. Qeyd edilib ki, Xankəndi iqtisadi rayonuna daxil olan vətəndaşlara Azərbaycanın digər gömrük keçidlərində qoyulan qaydalar tam sərtliyi işə salınmalı, kənar şəxslərin daxil edilməsinə müvafiq viza rejimi tətbiq edilməlidir.

İdarə Heyəti Azərbaycanın yurisdiksiyasına daxil olan və rus “sülhməramlıları”nın müvəqqəti nəzarətində yerləşən ərazilərimizdə separatçı qüvvələrin hərbi təlimlərə başlaması ilə bağlı yayılan məlumatları narahatlıqla qarşılayıb və bu təlimlərin keçirilməsinə göz yuman rus sülhməramlı qüvvələrinin məsuliyyəti onların diqqətinə çatdırılmaqla hakimiyyəti antiterror əməliyyatları keçirməklə həmin separatçı qüvvələrin zərərsizləşdirilməsini təmin etməyə çağırıb.

İdarə Heyəti rus “sülhməramlı” kontingentinin komandanlığa gətirilmiş yeni komandanının 20 Yanvar qırğınında və digər müsəlman ölkələrində ahaliyə

divan tutulmasında iştirakından dolayı bu şəxsin sülhməramlı kimi fəaliyyətinə son qoyulması və haqqında olan faktların doğrulduğu halda arzuolunmaz şəxs elan edilməsinin vacibliyini bildirib.

İdarə Heyəti Bakı şəhərində ardıcıl olaraq keçirilən və keçirilmə müddətində yenidən 3 il uzadılan Formula-1 yarışlarına münasibət bildirib və bu yarışların əhalinin rahatlığının pozulması, nəqliyyat tıxaclarının yaranması, ekologiyamızın korlanması, yüksək səs-küyün yaratdığı rezonans nəticəsində tarixi memarlıq abidələrinə zərər yetirməsi baxımından məqbul hesab etməyib və ölkə rəhbərliyini bu yarışların Bakıda keçirilməsindən imtina etməyə çağırıb.

İdarə Heyəti son vaxtlar ölkənin aran rayonlarında yaranmış su qıtlığı ilə bağlı etiraz dalğalarının artmasından, ayrı-ayrı imkanlı şəxslərin suvarma üçün nəzərdə tutulan suları monopoliyaya götürməsindən, əhalinin kasıb təbəqəsinin suvarma sularından məhrum edilməsindən ciddi narahat olduğunu bildirib və hakimiyyəti bu ayrı-seçkiliyə son qoymağa, qüvvədə olan rəqabət və antiinhisar haqqında müvafiq qanunvericiliyi tətbiq etməklə əhalinin suya və di-

gə kənd təsərrüfatı sahələrinə olan ehtiyacını ödəməyə çağırıb. Qeyd edilib ki, bu cür sərt qanunlar tətbiq edilmədikcə əhalinin Bakı şəhərinə, ölkə xaricinə axınının qarşısını almaq mümkün olmayacaq və mövcud işsizlik, yoxsullaşma problemi daha da dərinləşəcək.

İdarə Heyəti son günlər Tərtərdə 3 nəfər vətəndaşımızın minaya düşərək həyatını dəyişməsi faktından ciddi narahatlığını bildirib və bu cinayətin məsuliyyətinin Ermənistan dövləti ilə yanaşı rus sülhməramlı qüvvələrinin də daşdığını qeyd edib.

İdarə Heyəti Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirlərinin ABŞ-da gözlənilən görüşünə təqdir edib və hakimiyyəti bundan sonra da sülh danışıqlarının Cənubi Qafqazda hegomonluq etmək istəyən Rusiya ilə deyil ABŞ və Aİ ilə aparılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb. İdarə Heyəti İsrailin keçmiş xarici işlər naziri A.Liberman da daxil olmaqla İsrail knesetinin bir qrup deputatının Cənubi Azərbaycanda yaşayan soydaşlarımızın müstəqilliyinin dəstəklənməsi, onların fundamental hüquqlarının müdafiə edilməsi ilə bağlı müraciətini təqdir edib və hakimiyyəti bu istiqamətdə adı çəkilən dost ölkə ilə intensiv siyasi iş aparmağa çağırıb.

İdarə Heyəti sonda təşkilati məsələyə də baxıb. İclasda Siyasi Partiyalar Haqqında qəbul edilmiş yeni Qanunun tələblərinə görə Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilməli olan partiya üzvlərinin siyahısının elektron qaydada sistemləşdirilməsi üçün işçi qrupu yaradılıb və işçi qrupuna rəhbərlik partiya sədrinin müavini Təliyəvə tapşırılıb.

Hazırladı: KƏNAN

İrana casusluq edən daha 16 nəfər həbs edildi

Narkotik vasitələrin satışından maliyyələşərək Azərbaycan-da dini radikalizmin təbliğinə və digər pozuculuq fəaliyyətə cəlb edilən şəxslər polis əməkdaşları tərəfindən həbs edilib.

Polis əməkdaşlarının keçirdiyi xüsusi əməliyyat zamanı 16 nəfər tutularaq istintaqa təhvil verilib.

Saxlanılan şəxslər dini anlayışı olmayan narkotik aludəçilərinə başqa-başqa şəxslərin əli ilə yardım adı altında əməkdaşlığa cəlb edərək narkotik vasi-

tələrin satışını təşkil etməklə “kərimə dövlət”inin əlaqələrini dərinləşdirməyə çalışıblar.

Əsasən İrandan idarə edilən dini-siyasi mərkəzlərin tapşırıqlarını yerinə yetirən şəxslərin məqsədi narkotik aludəçilərinə, xurafata meyilli şəxsləri öz çirkin niyyətlərinə alət etmək olub.

Polis tərəfindən ifşa olunan növbəti şəbəkə üzvlərinin əlaqələri, onların pozuculuq fəaliyyəti haqqında sosial şəbəkə hesablarında xeyli inkarolunmaz faktlar var.

Həmin şəxslər radikal əməllərini heç vaxt inkar etməyiblər, vətəndaşı olduqları ölkənin qanunlarına yox, özlərinə lider hesab etdikləri “ağanın qaydaları”na uyğun həyat tərzini sürüblər.

Saxlanılan şəxslər bunlardır: S.Məmmədov, R.Rüstəmov, Ə.Əsədullayev, C.Balaşov, V. Pünhanəliyev, V.Fərzəliyev, T.Qasimov, T.Mirişov, M.Mamedov, M.Əhmədov, İ.Həsənov, Ə.Firudunbəyli, M.Fətəliyev, M.Rzayev, Ş.Süleymanov, A.Əliyev.

Rusiyada azərbaycanlılarla yerlilər arasında dava

Hadisə nəticəsində ölən və yaralananlar olub

Rusiyanın Saratov şəhərində azərbaycanlılarla yerli sakinlər arasında dava düşüb.

Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, hadisə meşə zəminində baş verib. 11 azərbaycanlı armatur və metal əşyalarla silahlanaraq sakinlərlə dalaşıblar.

Nəticədə sakinlərdən biri aldığı yaralardan komaya düşüb və xəstəxanada keçinib.

Saxlanılanlar var. Polis bir neçə azərbaycanlı həbs etsə də, digərlərinin axtarışları davam edir.

“JEK”lərin qanunvericilikdə ləğvi nəzərdə tutulub. Amma bu qurum fəaliyyətini hələ də davam etdirir. Bir neçə il əvvəl qəbul edilən Mənzil Məcəlləsində “JEK”lərin fəaliyyətinə icazə verəcək heç bir müddəa yoxdur.

Ölkə prezidentinin 2018-ci ilin 30 noyabr tarixində “Azərbaycan Respublikasında mənzil fondunun özəlləşdirilməsi haqqında” Qanuna etdiyi dəyişikliyə əsasən, bu günə qədər mənzillərdən yığılan xidmət haqlarına tətbiq edilən vahid tarif ləğv edilib. Bu, o deməkdir ki, MİS-lər əhalidən mənzil pulu da yığa bilməzlər. Amma əksəriyyət “JEK”lər hələ də Sovet dövründən qalmış ənənəni davam etdirərək, mənzil idarəciliyi ilə məşğul olurlar.

Belə ki, həm mənzil pulu yığır, həm də lift, zibil pulu alır və arayırlar verirlər. Üstəlik, verdikləri arayısa 5-10 manat “əl haqqı” da tələb edirlər. Son vaxtlar bununla bağlı bəzi “JEK”lərdə sakinlərlə qurum əməkdaşları arasında narazılıqlar yaşanır. Sakinlər üçün həyatı əhəmiyyəti vacib olan sənəd və arayışların verilməsində bilərəkdən problem yaşadırlar. Əvəzində mənzil, lift və ya məişət tullantılarına görə borcun tamamilə silinməsi tələb edilir. İmkaniyyət olmayən və ödənişi sonraya saxlayan sakinə lazım olan sənəd də verilmir. Özlərini nazir və məmur kimi aparən “JEK” işçiləri qanunvericiliyə zidd addım atmalarına rəğmən, həm də sakinlərin əsəblərini tarıma çəkirlər.

2009-cu il oktyabrın 1-də qüvvəyə minən Mənzil Məcəlləsi faktiki olaraq MİS-ləri mənzil fondunun idarə edilməsi prosesindən hüquqi baxımdan kənarlaşdırıb.

Belə ki, yeni Məcəllədə dövlət mənzil fondunun müvafiq dövlət qurumları, bələdiyyə mənzil fondunun isə məhz bələdiyyələr tərəfindən idarə olunması öz əksini tapıb. Məcəllənin 141-ci maddəsinə əsasən, çoxmənzilli binaların idarə edilməsi üçün 3 təşkilati forma təklif olunub: sahə mülkiyyətçiləri, mənzil mülkiyyətçiləri müştərək cəmiyyəti (MMC) və ixtisaslaşmış istehlak kooperativi (bələdiyyə).

Yeni qanunvericilikdə MİS-lərin binaların idarəçilik prosesində iştirakçılığına dair heç bir müddəa yoxdur və bu mülkiyyət formalarının siyahısında MİS-lərə yer verilməyib. Yeni qanun dəyişsə də, mənzillərin idarəetmə prinsipləri praktiki olaraq dəyişməyib. Bu isə o deməkdir ki, yeni Məcəllənin tələbləri işləmir və bu sənəd kağız üzərində qalır.

Beləliklə, əminliklə deyə bilərik ki, hazırkı Mənzil Məcəlləsi birmənalı olaraq MİS-lərin fəaliyyətini qadağan edir. Çünki Məcəllədə MİS-lərin fəaliyyətinə icazə verəcək heç bir müddəa yoxdur. Ümumiyyətlə isə, 2022-2026-cı illər üzrə Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasında ölkədə mənzil-kommunal istismar sahələrinin (MKİS) ləğvi yer alıb. Yeni strategiyada mənzil-kommunal təsərrüfatının islahatı ilə bağlı məsələlər nəzərdə tutulub. Bu proses mərhələli şəkildə icra olunacaq.

Hüquqşünas Əkrəm Həsənov

“Sakinlər həтта ödəniş də etməyə bilərlər, çünki onların vətəndaşlardan pul toplamağa heç bir haqqı yoxdur”

sakinlərin ümumi yığıncağı təyin etməlidir. Yalnız bundan sonra müqavilə bağlanıla bilər. Bir sözlə, binaların 99 faizində vəziyyət belədir. Köhnə binalarda “JEK”lər, təzə binalarda isə tikinti şirkətləri qanunsuz olaraq binanın idarə edilməsini öz əllərinə alıblar. Ona görə, biz danışanda bütövlükdə bunu qeyd etməliyik, yəni ancaq köhnə binalarda problem “JEK”lərlə bağlı deyil.

Bəs, nə etmək lazımdır? Hüquqşünas deyir ki, birincisi bundan narazı olan sakinlər məhkəməyə müraciət edə bilərlər: “Çünki faktiki olaraq binanın idarə edilməsinin “JEK”, yaxud da adicəliklə tikinti şirkəti tərəfindən həyata keçirilməsi onların mülkiyyət hüququnun pozulmasıdır. Ona görə ki, binanın ümumi əmlakı, yəni damı, zirzəmis, liftləri və s. bu sakinlərin ümumi əmlakıdır. Və yalnız ümumi yığıncağın qərarı ilə kiməsə oranı idarə edə bilər. Sakinlər istənilən vaxt “JEK”i də, MTK-nı da məhkəməyə verə, onların qanunsuz fəaliyyətini dayandıra bilərlər. Və sakinlər həтта ödəniş də etməyə bilərlər, çünki onların vətəndaşlardan pul toplamağa heç bir haqqı yoxdur. Günah həm “JEK”lərdə, həm də binanı tikən tikinti şirkətlərində, həmçinin də bələdiyyələrdə və sakinlərdədir. Sakinlər öz haqlarını tələb etmirlər. Sakinlər qanunsuz əməllərin yayılmasına şərait yaradırlar”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

P.S. Mövzunu davam etdirəcəyik.

“JEK”lər vətəndaşlardan “ev pulu” yığa bilər?

Azərbaycanda Mənzil İstismar Sahələrinin ləğvi illərdir gündəmə gəlsə də, bu qurum hələ də sakinlərdən pul toplayır...

Əkrəm Həsənov: “Sakinlər istənilən vaxt “JEK”i də, MTK-nı da məhkəməyə verə, onların qanunsuz fəaliyyətini dayandıra bilərlər”

“Hürriyyət” qəzetinə müsahibəsində bildirdi ki, Azərbaycanda çoxmənzilli binaların idarə edilməsində ciddi problemlər var: “Yeni vaxtilə SSR dövründə tikilmiş və dövlət fonduna aid olmuş, sonradan müstəqillik dövründə özəlləşdirilmiş binalarda, bəli, dövlətin “JEK”ləri var idi. Və o “JEK”lər bu gün qanunvericilikdə artıq nəzərdə tutulmadığı halda, onlar faktiki bu fəaliyyətlərini davam etdirir, əhalidən pul yığır, binaların saxlanılması və idarə edilməsi ilə məşğul olurlar. Amma bunun bir səbəbi var. Yəni faktiki onların bu işi davam etdirməsinin səbəbi odur ki, bina sakinləri idarəetməni öz əllərinə almırlar. Hansı ki, bu gün qüvvədə olan Mənzil Məcəlləsinə görə çoxmənzilli binaları sakinlər idarə etməlidir. Belə ki, onlar ümumi yığıncaq çağırmalı və burada binanın idarə edilməsinə dair 3 üsuldən birini seçməlidirlər. Yeni birbaşa bina sakinləri ümumi yığıncağı idarə etməlidirlər. Onlar mənzil mülkiyyətçilərinin müştərək cəmiyyətini təsis etməlidirlər. Bu cəmiyyət də ayrıca hüquqi şəxs kimi binanı idarə etməli, ya da kənar idarəçi bir təşkilatı təyin etməlidir və binanı həmin təşkilat idarə etməlidir. Və həmin ümumi yığıncaq müəyyən etməlidir ki, binanın idarə edilməsi üçün sakinlərdən

aylıq nə qədər pul yığılmalıdır. Açıq, sakinlər bunu etmir. Nəticədə də əvvəlki dedə-baba qaydası ilə binanı “JEK”lər idarə edir”.

Bəs, qanuna əsasən, sakinlər ümumi yığıncaq çağırırsa, idarəçilik necə formalaşmalıdır? Hüquqşünas hesab edir ki, bu halda nəzarəti bələdiyyə öz üzərinə götürməlidir: “Əgər bina sakinləri ümumi yığıncaq çağırırsalarsa, bu halda 6 ay ərzində yerli bələdiyyə çağırılmalıdır. Əgər 1 il ərzində sakinlər idarəetməni müəyyən etmədilsə (ola bilər ki, ümumi yığıncaq çağırılıb, orada müəyyən edə bilmirlər ki, hansı idarəetmə üsulu olacaq), bu halda bələdiyyə Nazirlər Kabinetinin təsdiq etdiyi qaydalara uyğun olaraq binanın idarəçisini elan etməlidir və onun əsasında da idarəedici təşkilatı seçməlidir. Yeni bələdiyyələr heç vaxt bu vəzifəsini icra etmirlər, bunun da səbəblərindən biri odur ki, bizdə bələdiyyələr əmlak vergisini toplaya bilmirlər.

Biz indi deyirik ki, bələdiyyələrin günahı var, bələdiyyələr neyin? Axı, bələdiyyələr əhalidən bir qayda olaraq əmlak vergisini də toplaya bilmir. Yeni vətəndaşlar binalardakı mənzillərə görə bələdiyyələrə vergi ödəməlidirlər. Ödəmirlər, bələdiyyə də bunu toplaya bilmir. Düzdür, bu ona haqq

qazandırır. Sən vergini toplaya bilmirsənsə, ver məhkəməyə, vergini yığ. Buna görə də bələdiyyələr ümumi yığıncağı keçirmirlər, təyin etmirlər və nəticədə də “JEK”lər əvvəlki kimi idarəetməni davam edir, əlbəttə ki, qanunsuz şəkildə.

Bəs, təzə tikilən binalarda vəziyyət necədir, hansı ki, orada “JEK” yoxdur?! Əkrəm Həsənov xatırladı ki, yeni binaları MTK-lar, yeni Mənzil Tikinti Kooperativləri tikir. Qanun görə, sakinlər öz mənzillərinə daşınmaz əmlakın dövlət reystrindən çıxarış aldıqdan sonra həmin MTK-lar ləğv olunmalıdır və eyni qayda tətbiq olunmalıdır. Yeni bina sakinləri ümumi yığıncaq keçirib, özləri idarəetməni müəyyən etməlidirlər. Bəzi binalarda bu tətbiq var, bir çox binalarda isə yoxdur. Yeni ümumi yığıncağı çox az binanın sakinləri təşkil edir.

Əlbəttə, bird aha deyirəm, bələdiyyələr də kənarda dururlar və öz vəzifələrini icra etmirlər, bu da qanunsuz hesab olunur. Son olaraq da həmin MTK-lar fəaliyyətini davam etdirirlər. Əksər hallarda isə o binanı tikən tikinti şirkəti bir Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət təşkil edir və sakinlərlə kənar idarəçi kimi müqavilə bağlamağa başlayır. Halbuki, kənar idarəçini

XİN rəhbərlərinin Vaşinqton görüşü haqda açıqlama

Dövlət Departamenti:
“Azərbaycan və Ermənistan
xarici işlər nazirlərinin
görüşü konstruktiv olub”

Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri arasında bu gün səhər Vaşinqton yaxınlığında başlayan müzakirələr “çox konstruktiv olub”. “Turan”-ın Vaşinqton müxbiri xəbər verir ki, bu barədə dünən Dövlət Departamentinin yüksək rütbəli rəsmiləri bildirdilər.

Nazirlər ilk dəfədir ki, bir neçə günlük dialoq üçün bir araya gəliblər. Dövlət katibi Entoni Blinkenin bu gün səhər onlarla ayrı-ayrılıqda, eləcə də üçtərəfli formatda görüşləri olub.

ABŞ Dövlət Departamentinin adının çəkilməsini istəməyən yüksək rütbəli rəsmisi bildirib ki, ABŞ-ın öhdəliyi “Cənubi Qafqaz üçün dinc, demokratik və firavan gələcəyi təşviq etməkdir”.

“Biz uzun müddətdir deyirik ki, birbaşa dialoq davamlı sülhə nail olmaq üçün problemlərin həllinin açarıdır. Biz müzakirələrin həftə ərzində davam edəcəyini gözləyirik”, - deyərək rəsmi Turan-ın danışıqların vaxtı ilə bağlı sualına cavab verib.

Dövlət Departamentinin adının açıqlanmasını istəməyən digər yüksək rütbəli rəsmisi qeyd edib ki, Vaşinqton həftə ərzində Ermənistan və Azərbaycan nümayəndələrinin “həll yolu axtarmaq üçün birbaşa və səmimi müzakirələr aparaçağına” ümid edir və gözləyir.

ABŞ-ın özünü danışıqlar üçün platforma təmin etməklə məhdudlaşan ölkə kimi sayır, yoxsa Vaşinqtonun mümkün nəticə barədə planları var? Turan-ın bu sualına Dövlət Departamentinin sözcüsü belə cavab verib: “Məqsədımız danışıqlar üçün platforma təqdim etməkdir. İkitərəfli müzakirələr və davamlı sülhə doğru irəliləyiş əldə etmək üçün birlikdə iş görülmüşdür. Biz Ermənistan və Azərbaycanla bunu birlikdə edə bildiyimiz üçün çox xoşbəxt və qürurluq”.

ABŞ-ın rəhbərlik etdiyi dialoqa Rusiyanın mövqeyi ilə bağlı Turan-ın sualına cavab olaraq, Dövlət Departamentinin digər rəsmisi deyib ki, ruslar “bunu mənfi qəbul etsələr, məyus olarıq”.

Rəsmilərin dediyinə görə, ən vacibi tərəflərin harada baş verməsindən asılı olmayaraq - Vaşinqtonda, Brüsseldə və ya Moskvada bir-biri ilə əlaqə qura bilməsidir.

“Burada məqsədımız tərəflər arasında davamlı, balanslaşdırılmış və ləyaqətli sülhdür”, - deyərək Dövlət Departamentinin həmin sözcüsü yekunlaşdırıb.

Vaşinqtonda “yol xəritəsi” necə cızıla bilər?

Aprel 30-da Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ABŞ dövlət katibi Entoni Blinkenin dəvətilə bu ölkəyə işgüzar səfərə gedib. Səfər çərçivəsində Ermənistanla “sülh sazişi” layihəsi üzrə danışıqların növbəti raundu keçirilib.

Bundan əvvəl “Turan” agentliyi Vaşinqtonda diplomatik mənbələrə istinadən xəbər yayıb ki, ABŞ bu görüşdə fikir ayrılıqlarını aradan qaldırmaq üçün “yol xəritəsi”nin cızılmasına hazırlaşır.

Elə həmin gün ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevə zəng vurub. Dövlət Departamentinin saytındakı məlumata görə, qurumun sözcüsü Metyu Miller (Matthew Miller) bildirib ki, Blinken Azərbaycan-Ermənistan sülh müzakirələrinin əhəmiyyətini vurğulayıb, ABŞ-ın dəstəyinin davam edəcəyini vəd edib. Blinken sülhün mümkünlüyünə inandığını bildirib.

Bu günlərdə ABŞ dövlət katibinin Ermənistanın baş nazir ilə də eyni məzmununda söhbəti olub.

Bundan əvvəl, aprelin ortalarında Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova Azərbaycan və Ermənistan danışıqlarının növbəti raundunun Rusiyada keçirilməsi ilə bağlı razılıq verildiyini bəyan etmişdi: “Bizim sülh müqaviləsinin hazırlanması ilə bağlı Azərbaycan və Ermənistanla hərtərəfli köməyimiz azalmayıb. Tərəflərimiz ikitərəfli danışıqların növbəti raundunun bizim ərazimizdə keçirilməsi ilə bağlı təklifimizi qəbul ediblər”.

Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin üzvü Rasim Müsəbəyov “Turan”-a bildirib ki, Rusiyanın açıq şəkildə bu prosedura hansısa maneələri törədəcəyini düşünmür. “Əksinə, Rusiya görəndə ki, təşəbbüsü yenidən Vaşinqton və Brüssel əlinə alır, o saat Moskvada tərəflərin görüşü məsələsi ortaya çıxdı”.

Deputatın fikrincə, Rusiya da çalışacaq ki, bu məsələdə kənarda qalmasın: “Ancaq altdan hansı işləri görəcək, o, artıq başqa məsələdir. O çalışacaq əlinə bir imkan saxlasın ki, gələcəkdə də bu proseslərə müdaxilə edə bilsin. Ancaq açıq prosesin əleyhinə çıxacağına inanmıram”.

“Yol xəritəsinə” gəlincə, Müsəbəyov vurğulayıb ki, söhbət yalnız sülh müqaviləsindən getmir. Onun fikrincə, bununla yanaşı kompleks məsələlər də var: “Sərhədlərin dəqiqləşdirilməsi, delimitasiya, demarkasiya prosesi, nəqliyyat xətlərinin açılması məsələsi gündəlikdədir. Azərbaycan Qarabağ ermənilərin hüquqlarının qorunması ilə bağlı daxili müzakirələrə razılıq verib. O məsələ də gündəlikdədir. Ayrı məsələlər də ortaya çıxa bilər. Hər bir halda bütün bu məsələlər bir sənədlə həll olunar deyil. Ona görə də “yol xəritəsi”ndən söhbət gedir ki, bu məsələlərin həlli hansı ardıcılıqla nəzərdə tutulsun”.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Elşad Mirbəşir oğlu isə Turan-a bildirib ki, Azərbaycan Ermənistanla müharibədə qələbə qazandıqdan dərhal sonra sülh sazişinin imzalanması ilə bağlı şərtləri irəli sürmüşdü və bu şərtlər tam beynəlxalq hüquq və normalara uyğundur. “Ana prinsiplər Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü qəbul etmək, əsassız ərazi iddialarından əl çəkmək, sərhədlərin delimitasiyasını və demarkasiyasını aparmaq idi. Azərbaycanın bu prinsipləri həm Amerikaya, həm Avropaya, həm də Rusiyaya belli idi”.

ABŞ sülhün mümkünlüyünə inanır, bəs qonşu dövlətlər buna imkan verəcək?

Onun sözlərinə görə, Ermənistan 10 noyabr bəyanatının şərtlərinə əməl etmiş olsaydı, bu gün Azərbaycan-Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması belkə də mümkün olardı. “Amma Ermənistan o şərtlərin heç birinə əməl etmədi. Moskvada və Soçidə də sənəd imzalandı, Brüsseldə görüşlər keçirilməyə başlandı. Brüssel görüşləri başlanğıcda ümidlər yaradı və sülh sazişinin mətni üzərində sanki işlərə start verildi. Amma ortada bir nəticə olmadı, yalnız Ermənistanla Avropa İttifaqının mülki missiyası göndərildi. Sanki bununla Brüssel öz missiyanı başa vurmuş oldu. Yenə də Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin tənzimlənməsi istiqamətində bir addım atılmadı”.

Komitə üzvü qeyd edib ki, ABŞ-da “yol xəritəsi”nin hazırlanması haqqında deyilənlər indiki şərtlər daxilində Qərbin imitasiyası ola bilər: “Qərb Cənubi Qafqazda həqiqətən də sülhün qurulmasını istəyirsə, əslində Ermənistanla təzyiqlər göstərə bilər ki, Azərbaycanın irəli sürdüyü şərtləri qəbul etsin. Çünki bu, ədalətli şərtlərdir. Təəssüf ki, Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərinin normalaşdırılması məsələsi geosiyasi mübarizə predmetinə çevrilib”.

Deputatın fikrincə, belə şərtlər daxilində sülh sazişinin yeganə hərəkətverici qüvvəsi Azərbaycan dövləti və Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevdir: “Biz ərazilərimiz boyunca suverenliyimizin tam təmin olunması istiqamətində sistemli şəkildə addımlar atmaqdayıq. Aprel 23-də Laçın-Xankəndi yolunda nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qurulması bir daha nümayiş etdirdi ki, sülh sazişinə aparan qüvvə Azərbaycanın özüdür. Kənar olan qüvvələr isə Ermənistanı sülh sazişini imzalamaqdan kənarlaşdırmağa çalışırlar. Azərbaycan isə öz addımlarıyla Ermənistanı və onu dəstəkləyənləri fakt qarşısında qoyur”.

Siyasi şərhçisi Zərdüşt Əlizadə isə “Azadlıq” radiosuna bildirib ki, Rusiya Vaşinqtonun təşəbbüslərinin qarşısını almağa çalışacaq: “Rusiyanın istəyi odur ki, Azərbaycanla Ermənistan arasında gedən danışıqlar və onların nəti-

cələri tamamilə Rusiyanın nəzarətində olsun. Yəni, Rusiya çalışır ki, Azərbaycan və Ermənistanın qarşısında bir ifadəçilər kimi özü yazdığı not kağızını qoysun və desin ki, mən yazdığım havanı siz çəlməlisiniz”.

Eksper hesab edir ki, Azərbaycan və Ermənistan bunu istəmir, daha mülayim və bitərəf mövqe tutan ABŞ-ın vasitəçiliyinə üstünlük verirlər: “Bu, hər iki tərəfin mövqeyi Rusiyanı cırnadır. Rusiya çalışır ki, burada bir qulp qoysun. Lakin vəziyyət dəyişib: Ermənistan itirdiyini itirib, Azərbaycan qazandığını qazanıb. Ona görə də biz artıq ciddi şəkildə hansısa ümumi razılaşmaya doğru irəliləyirik və ABŞ bizə bu istiqamətdə yardım göstərir. Ən azı dünyadakı nüfuzundan istifadə edib bizim bu müstəqil qərar qəbul etmək qətiyyətimizi dəstəkləyir”.

O vurğulayıb ki, Azərbaycan sülh sazişi ilə bağlı təkliflərini Ermənistanla, Ermənistan isə Azərbaycana göndərir: “Ortada da hansısa layihə var. Bu layihə iki variantda ola bilər. Bir variantda deyilir ki, Ermənistan Respublikası və Azərbaycan Respublikası təntənəli şəkildə elan edirlər ki, bir-birinin ərazisini tanıyırlar, heç birinin ərazi iddiaları yoxdur”.

Politoloqun düşüncəsinə görə, “daha ağıllı variantda isə” yazılmalıdır ki, Azərbaycan Respublikası Ermənistan Respublikasını tanıyır: “Onun 29800 min kvadrat kilometrdən ibarət olduğunu qəbul edir, ona qarşı heç bir ərazi iddiası yoxdur, çalışır ki, bütün normal dövlətlərlə olduğu kimi iqtisadi, siyasi, sosial sahələrdə əlaqələr qursun və qarşılıqlı hörmət şəraitində münasibətləri inkişaf etdirdir. Ermənistan da öz tərəfindən Azərbaycanın 86 600 kvadrat kilometrlik ərazisini tanıyır və elan edir ki, ona qarşı heç bir ərazi iddiası yoxdur, onunla bütün kommunikasiyaları açmağa, iqtisadi, siyasi, insani münasibətləri qurmağa hazırdır. Bu, mümkündür”.

Son illər Azərbaycanla Ermənistan müəyyən fasilələrlə həm Rusiya, həm də Avropa İttifaqının vasitəçiliyi ilə sülh danışıqları aparırlar. ABŞ Avropa İttifaqı formatını dəstəkləyir.

TURAN

Manəvi həyatımıza qənim kəsilənlər...

Moskvanın idarə etdiyi "5-ci kolonna"nın dövlətimizə və xalqımıza xəyanəti

Firuz HAŞIMOV

Afrikada bu dəqiqənin özündə elə vilayətlər, elə mahallar var ki, insanlar milçək kimi qırılır. Bir ara müharibəsi sönməmiş acıq başlayır, xəstəliklər də öz yerində. Reportajlar gedir, şərhçilər danışır, amma üzərində qırmızı xəç olan bir maşını görmürük. Bizdə isə bir ovuc erməni üçün Xankəndinə gedən qırmızı xaçlı maşınların sayı bilinmir. Hamısının içi yüklə, adamlarla dolu. Beynəlxalq "Qızıl xaç" təşkilatı işini-gücünü bir yana atıb ermənilərin qulluğunda durub. Fikir verin, özlərini islami dəyərlərin yeganə nığahbanı sayan İran mollaları gözlərinin qabağında din qardaşlarının necə həqarətə məruz qaldığını, səcdəgahların, məscidlərin murdar edildiyini görmür, qatillərə əl tuturlar. Xaçpərəst isə dünyanın o başından gəlib həyasızlığına salaraq həm evimizin içində hərbi qüvvə saxlayır, həm də Xankəndinə aparılan bütün silah-sursatı müşayət edir ki, biz cürət edib toxunmayaq.

Bütün Ermənistanı dolaşsan, rus dilində nə bir söz eşidərsən, nə də bu dildə bir sualına cavab verərlər. Bizdə isə axşamlar rus dram teatrında iynə atsan yere düşməz. Tamaşaçıların isə eksəriyyəti azərbaycanlı. İnanmırsınız? Gedin baxın! Nəzir üçün axtarsan da bir rus görməzsən. Respublika sarayında da eyni mənzərədir. Dəbə minmiş bir əcnəbi ifaçıların gəlməyi kifayətdir ki, bütün rus dillilər axışsınlar. Bir yerdə bir kəlmə də bizim dildə söz eşitməzsən. Özlərini elitadan sayan bu simasız sürü rus şovinistlərinin onlara necə ikrahla baxdığını görmür.

Bizdəki ruslaşmış manqurtlar özlərini ali məqamlı zümrənin nümayəndələri sayırlar. Onlar bizim erməni nasistləri üzərindəki qələbəmizi həzm edə bilmirlər, sevincləri də sünidir, alqışları da! Heç kim düşünməsin ki guya mən araya nifaq salıb, ara vururam. Jirinovski kimi bir siyasi tələk (ruslar biz istəməsək də ona böyük hörmət bəsləyirlər). Dövlət Dumasının iclasında ünvanımıza ən ağır təhqiri səsləndirəndə, "bizim" doğma ruslaşmış elitənin cıncıqı da çıxmıdı. Bizdə ki, bu birinci dəfə deyil...

...Axşamlar televizorun qarşısında oturub işğaldan azad edilmiş bölgələrdən verilən reportajlara sakit baxmaq qeyri-mümkündür. Hər şey planauyğun surətdə, özü də inadkarlıqla dağıdılıb, məhv edilib. Bəni-Adəm başqasına necə nifrət bəsləməlidir ki, belə vəhşiliyə qol qoysun? Yanğı izləri yoxdur, tikillilər sanki briqada üsulu ilə küllüvə linglirlər yerlə-yeksan edilib. Buna nifrətin təzahürü də demək mümkün deyil, bu tamam başqa şeydir. Erməni sanki birdəfəlik göz dağı çəkmək istəyib, yeni elədiklərimizi heç vaxt unutmayacağınsınız. On illər boyu yer üzündən sildiüklərimiz kəndləri dirçəldə bilməyəcəksiniz.

İndi yazacağarımdan heç kim qeyzlənməsin, biz qisas və intiqam hissini həmişə unuduruq. Ulu öndər Heydər Əliyev Moskvaya aparıldıqdan sonra respublika partiya təşkilatının rəhbərliyinə Kamran Bağirov adlı heç nəyə qadir olmayan bir mənasız fiqur təyin edildi. Moskva cənabının qarşısında qulağı hələli qulam kimi durmağa öyrənmiş bu ipləmənin ən böyük xidməti nə az, nə çox 6 kəndin və ən münbit, ən

səfəli torpaqların ermənilərə bağışlanması oldu. Mahalda qəzəblənərək sözlərini deyənələri başlarına it oyunu açdılar. İt də getdi, ip də! Bütün xalq bu rezaletdən xəbər tutdu. İndi Flora Xəlilzadənin camaatı avam yerinə qoyaraq gündə tərifləyib ağac başına çıxartdığı müstəmləkə ədəbiyyatının "korifeyləri" də susdular. Göz qabağında torpaq gəldirdi, nə bir şair dilləndi, nə alim.

Kamran Bağirovun rüsvayçı idarəçiliyi dövründə başqa bir xəyanə-

Məhz bunlar on illər boyu bütün tarixi şəxsiyyətlərimizi gorbagor edib, tanınmaz günə saldılar. Görün neçə ildir müstəqillik, amma cəfəkeş dahi- lərimizi pulgir əbləhlərin cirkabından çıxarda bilmirik. İstər Milli Məclisdə, istərsə də telekanalda, ya da başqa bir yerdə çıxış edərkən bizim dil pəhləvanları açıqdan açıq bizə pislik edənlərə belə münasibət bəsləyirlər: bu barədə düşünməlidirlər, nəzərə almalıdırlar, məsuliyyət hiss etməlidirlər, məsələni həllini sabaha

kimi vuruşub düşmənin belini qır- mış, nə qədər döyüş yoldaşını itir- miş, indi də yaralarından əzab çə- kən oğulların, dərddən saçlarına den düşmüş gəlinlərin, anaların qa- bağına Aygün Kazımovaları, Faiq Ağayevləri, Elza Seyidcahanları, sırtıq, danışığını bilməyən, görü- nüsləri ilə qırmızı fanarlar küçəsinin sakinlərindən fərqlənməyən aparı- cıları çıxarmaq kişilikdən deyil.

Cəmiyyətin mənəvi aləminə dəymiş rəxnənin bir günahı da iqtid- arın özündədir. Fəxri adlara layiq görülenlərin siyahısını gözədən keçir- rin. Vaxtilə millətin iftixarı sayılan şəxslərin qürurla gəzdirdikləri adlar kimə gəldi verilib. Rəşid Behbudov da xalq artisti, Faiq Ağayev də? Da- ğılasan belə dünya! Bu söhbəti uzatmaq istəmirəm. Allah bundan beşbətərdən saxlasın!

Məqaləmi özlərini siyasət aləmi- nin bahadirləri sayan, camaatın qarşısında mübariz kimi görünməyə çalışan ağalara müraciətlə bitirirəm. Cənablar, neçə illərdir ki, müstəqi- lik, amma siz ölkə daxilində hələ də ağalığ edən moskvapərəst qüvvə- lərdən çəkinirsiniz, bir dəfə də olsun rus şovinistlərinin üzərinə kişi kimi gətməmisiniz. Nələrinizə lazımdır? Mal-mülk var, daimi gəlir verən biz- nes var, uşaqların gələcəyi təmin olunub, qoy kasıb-kusubun balaları həlak olsunlar, qoy binamus mə- murların ucbatından əməlli iş tapa bilməyən cavanlar dərddən narko- man olsunlar, qoy nuvorişlər azğın həyat tərzinə əli qabarlı insanlara açıq versinlər. Məbədə Ramiz Meh- diyevin səhəbələrinin üzərinə gedə- siniz, onlar heç kimi nəfəs almağa qoymurlar. Çox artıq-əksik edən in- de başına elə oyun gətirirlər ki, "Əl- ləzinəni" əzbər oxuyur. Yaxşısı bu- dur, yeyin, için, aşna və məşuqə- rinizlə şahane ömür sürün və soyun hər dəfə aldanan rəiyyəti. Arada da Prezidentin şəninə mənasız difi- rambalar deyənələrə vaxtılı-vaxtında ənəm verin.

P.S. 70 il ərzində bizim qə- ləm ərbabı rus çarizminin müs- təmləkə siyasətindən də danışan- da mərdi-mərdanə cəsarətlə tutar- lı sözlər işlətmədi. Gədəliq o həddə çatmışdı ki, ölkənin dərin- liklərinə girib dinc əhalini ucdan- tutma qıran qrenadiyor, kazak alaylarının cinayətləri üçün "bu mütərəqqi əhəmiyyət kəsb edirdi" sözünü işlətməkdən utanmırdılar. Kölə kimi yaşamaq istəməyən zi- yalılar isə susmurdular, sözlərini dəyirdilər və bu cəsarətinə görə də məhv edildilər. Mənfur üsuli- idarə onları orden-medalla təltif etdiyi, yağ-bal içində saxladığı nökrələrinin köməyi ilə gedər-gə- ləməyə göndərirdi. Gəlin açıq danı- şaq, "Rus xalqına eşq olsun" sözlərini yazan Rəsul Rza neçə- neçə şəhərimizi qana bələmiş XI ordunun əleyhinə çıxacaqdı? Ba- kıda, Qubada, Şamaxıda minlə-

tin də şahidi olduq. Moskvada yaşa- yan bir ziyalımız Gəncənin qədim adının özünə qaytarılması barədə iki-üç kəlmə işlətmışdi. İki gün keç- məmiş "Sov.Kultura" qəzetində məktub dərc edildi. İmza atanlar da Gəncənin adlı-sanlı adamları idi. Aralarında Xaçaturov soyadlı bir er- mənə də vardı. Bu "vətənpərvərlər" yazırdılar ki, onlar Gəncəli yox, ki- ro-vabadlıdır. Mən bədbəxt üç dəfə bu alçaqlıq barədə yazı verdim. Hər şey unuduldu. Xaçaturov soyadlı bir erməninin Gəncə adının əleyhinə çıxması anarların, elçinlərin və digər ədəbiyyat dəllallarının şəstinə to- xunmadı. Məni bəzən tünd danışdı- ğıma görə qınayırlar. Axı mən köl- gəsindən hürkən ziyalıların nəyinə hörmət edim? Nə yazdıqları bir şeye deyir, nə də milli təəssübkeşlikləri.

...Xarabalıqlar içində mahnı ifa edib, zəngülə vurmaqla vətənpə- rvərlik hissi oyandırmaq bihudə zəh- mətədir. Düşünürəm ki, bizdəki bəzən amansız olmağı tələb edir. Beynəlmiləllilik oyunları ilə bizim evimizi yıxmıdılar? Sərvətlərimiz havayı daşınıb aparıldı, Rusiyada nə qədər gözəyən əxlaqsız, şərab düşkünü varsa hamısını torpağıma- za tökdülər. Tarixim, dinim, imanım barədə bir zərrə də məlumatı olma- yan qatı şovinist rus qulağımız eş- də-eşidə bizlərə "çüşka", "baran" dedi, adət-ənənəmizi ələ saldı, biz qorxudan danışa bilmədik. Zavallı xalqa, böyük sənətkar, vətənpərvər kimi sıranan ədəbiyyat tufeyllərinin biri rus xalqına eşq elan edirdisə, digər də qatillərə mədhiyyələr yazıb ənəm, ad-san, sərvət qazanırdı.

Bugünlərdə "Hurriyyət" in redaksiyasına müraciət edən Bakı şəhəri, Nizami rayonu, Cəmsid Naxçıvanski küçəsi, ev 5, mənzil 13-də yaşayan Dilarə Ehtibar qızı Bağiyeva 8 yaşlı qızı Fərah Nadirovanın ata cinayətinin qurbanı olduğunu və nəticədə 27.11.2020-ci il tarixdə faciəvi şəkildə dünyasını dəyişdiyini bildirib.

“Baş prokurorun qəbullarında olarkən dəfərlə cinayət hadisəsini təhrif edən bir çox qərəzli, qanun pozuntusuna yol verilmiş sənədləri təqdim etsəm də, vəsatətlərim təmin edilmir, Pərviz İbayev və sabiq müstəntiq Elvin Şahmirzəli haqqında qanunamüvafiq tədbirlər görülmür”

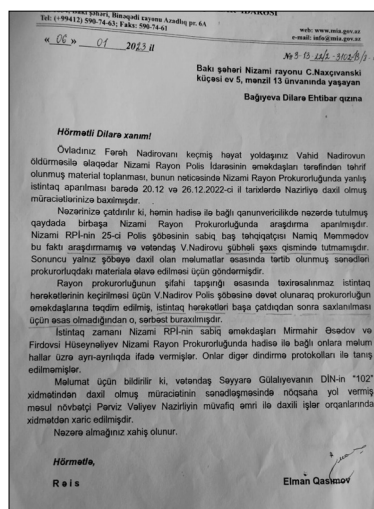
Belə ki, cinayət hadisəsinin Bakı şəhəri, Nizami rayonunda baş verdiyini deyən şikayətçinin iddiasına görə, qızı Fərah Nadirova spirtli içki aludəçisi və həmin gecə sərxoş vəziyyətdə olan atası Vahid Ağəli oğlu Nadirov tərəfindən, hündürmərtəbəli binanın 13-cü mərtəbəsindəki mənzilin yataq otağının pəncərəsindən zorakılıq, şiddət, işgəncə zəminində yerə atılaraq öldürülüb: “Hadisə gecəsi Nadirov Vahid tərəfindən həm ölüm, həm də döyülmə hərəkəti törədilib. Nizami Rayon Prokurorluğunun sabiq müstəntiqi Elvin Şahmirzəli ölüm faktını döyülmə faktından ayıraraq 28.11.2020-ci il tarixdə Cinayət Məcəlləsinin (CM) 125-ci maddəsi ilə başlanan cinayət işinə hadisədən 3 ay sonra bir çox qanun pozuntularına yol verərək xitam qərarı verib. Nəzərə almayıb ki, hər ikisi eyni anda bir gecədə baş verib və ortada işi ağırlaşdıran ölüm faktı var. Həm ölüm, həm də döyülmə faktı ilə bağlı Nizami Rayon Prokurorluğuna şikayətlər etdim, vəsatətlər verdim. Bundan sonra CM-nin 133.1-ci maddəsi ilə Nadirov Vahidə qarşı ittiham irəli sürüldü və 15.03.2021-ci il tarixdə baxılması üçün məhkəməyə verildi. Məhkəmə iclasları 6 aydan çox davam edib. İş üzrə toplanmış bütün sübutlar məhkəmədə tədqiq edilərək qiymət verilib, hesab edilib ki, həmin sübutlar cinayəti törətməkdə mötəbər və mümkündür. Məhkəmə Nadirov Vahidi təqsirli bilərək barəsində 1 il 6

"Qızım sərxoş vəziyyətdə olan atası tərəfindən 13-cü mərtəbədən atılaraq öldürülüb"

Dilarə Bağiyeva: "Nizami rayon prokuroru Pərviz İbayev 8 yaşlı uşağın ölüm faktına əsassız olaraq intihar donu geyindirib"

"Görünür, Vahid Nadirovun anası, Almaz Nadirovanın Ramiz Mehdiyevin qaynının evində xidmətçi kimi çalışması bu işdə ciddi təsiredici rol oynayır"

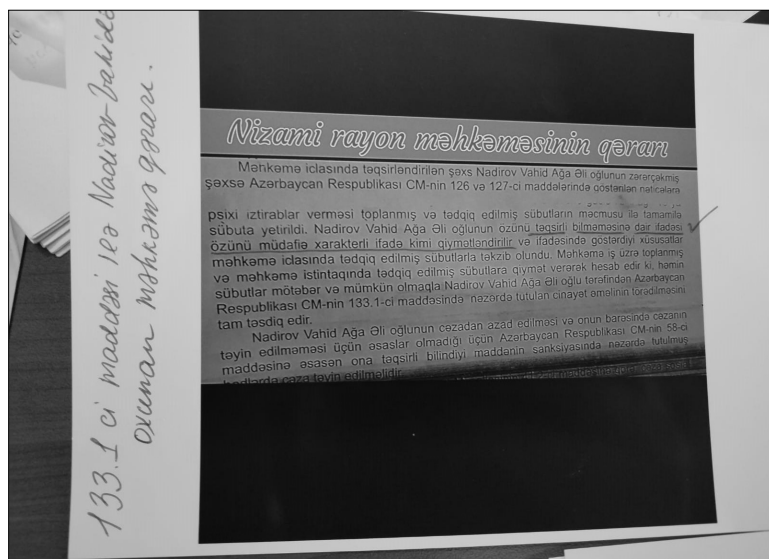

ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası təyin edərək 14 oktyabr 2021-ci il tarixdə məhkəmə zalında həbs edib. Lakin o, cəzasını çəkməmiş Milli Məclisin 5 noyabr 2021-ci il tarixli qərarının 2.1 və 30-cu bəndi tətbiq edilməklə ona təyin edilmiş cəzadan azad edildi, 8 Noyabr Zəfər Günü münasibətilə amnistiya qərarı tətbiq edildi".

Vahid Nadirovun anası, Almaz Nadirovanın Prezident Administrasiyasının sabiq rəhbəri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının keçmiş prezidenti Ramiz Mehdiyevin Yura adlı qaynının evində 15 ildən artıqdır ki, xidmətçi kimi çalışdığını vurğulayan Dilarə Bağiyeva qeyd edib ki, tətbiq olunmuş amnistiya qərarı ilə onun zərərçəkmiş bütün vətəndaşlıq hüquqları tapdın: "Nizami rayon prokuroru Pərviz İbayev hadisə gecəsindən əsassız, sübutsuz,

intiharın heç bir əlaməti, izi olmadığı halda, hətta araşdırma aparmadan, intiharın olub-olmamasını dəqiqləşdirmədən, hadisənin səhəri, yeni 28.11.2020-ci il tarixdə Nizami rayon 25-ci polis bölməsinin və prokurorluq orqanının qərəzli mövqeyindən irəli gələrək CM-nin 125-ci maddəsi ilə cinayət

məmiş, dəfərlə cinayət işinə xitam qərarı vermişdir. Pərviz İbayev 8 yaşlı uşağı öldürən qatilin cinayət məsuliyyətindən boyun qaçırması üçün bilərəkdən bir çox qanun pozuntularına yol verib. Hazırda Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsində 7 ay davam edən cinayət işi üzrə süründürməçilik hökm sürür, ci-

işinin başlanması haqda qərar verərək, 8 yaşlı uşağın ölüm faktına əsassız olaraq intihar donu geyindirib. Qərəzli mövqe tutan prokuror Pərviz İbayev araşdırmalar aparmadan CM-nin 125-ci maddəsi ilə açılmış cinayət işinin Nizami Rayon Prokurorluğunun icraatında olan müddət ərzində CM-nin 120-ci maddəsinə tövsif etməyib, süründürməçilik, bezdirmə mövqeyi tutmuş, cinayət işinin qərəzsiz aparılmasını təmin et-

nayət işində CM-nin 120-ci maddəsinin tərkib hissəsini sübut edəcək bir çox xüsusiyyətlər, faktlar, dəlillər olmasına baxmayaraq, cinayət işi hələdə CM-nin 125-ci maddəsindən 120.1-ci maddəsinə tövsif edilmir. Görünür, Vahid Nadirovun anası, Almaz Nadirovanın Ramiz Mehdiyevin Yura adlı qaynının evində 15 ildən artıqdır ki, xidmətçi kimi çalışması bu işdə ciddi təsiredici rol oynayır. Baş prokuror Kamran Əliyevin qə-

bullarında olarkən dəfərlə cinayət hadisəsini təhrif edən bir çox qərəzli, qanun pozuntusuna yol verilmiş sənədləri təqdim etsəm də, qaldırdığım vəsatətlərim təmin edilmir, Nizami rayon prokuroru Pərviz İbayev və sabiq müstəntiq Elvin Şahmirzəli haqqında istintaq müddətində qanunamüvafiq tədbirlər görülmür. Əksinə sabiq müstəntiq Elvin Şahmirzəli cinayət işinin icraatı müddətində bir çox qanun pozuntusuna yol verməsinə baxmayaraq, nədənsə vəzifəsi yüksəlir və Baş Prokurorluğun İstintaq İdarəsinə yeni təyinat alır".

“Sabiq müstəntiq Elvin Şahmirzəli istintaq dövründə ona həvalə edilmiş mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək bütün fakt və sübutları gizlədib, ilkin təxirəsalınmaz istintaq hərəkətlərini aparmayaraq onların izini itirib”

Şikayətçi hesab edir ki, cinayət əməlini törədən Vahid Nadirov hadisə gecəsi şübhəli şəxs qismində həbs edilərək təxirəsalınmaz istintaq hərəkətləri davam etdirilməli idi: "Buna əsas verən şahid Güllayeva Səyyarə Müşfiq qızının hadisə gecəsi Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) 102 məlumat mərkəzinə zəng edərək "ata uşağı pəncərədən aşağı atdı" kimi verdiyi məlumatdır. Polis və prokurorluq əməkdaşları hadisə yerinə çağırışla çıxmışdılar. Polis əməkdaşları Nadirov Vahidi hadisə yerindən əlini burub, polis maşınına oturdub polis şöbəsinə aparmışdılar. Lakin Nizami rayon prokuroru Pərviz İbayev heç bir araşdırma aparmadan hadisənin səhəri, tezdən Nadirov Vahidin sərbəst buraxılması barəsində Nizami Rayon Polis İdarəsinin 25-ci bölməsinə şifahi tapşırıq verib. Ortada ölüm faktı və şahid zəngi olmasına baxmayaraq, Pərviz İbayev şəxsi məqsədlərini güdərək, tutduğu vəzifəsindən sui-istifadə edərək, səlahiyyətini aşaraq Nadirov Vahidi sərbəst buraxaraq təxirəsalınmaz hərəkətlərin görülməsi istiqaməti üzrə bütün işlərin qarşısını alıb.

(Davamı səh. 12-də)

Naxçıvan mədəniyyət naziri haqda şok iddia

Natəvan Qədimovanın İrandakı molla rejimi ilə nə kimi bağlantısı olub?

Naxçıvan Muxtar Respublikasının (MR) mədəniyyət naziri Natəvan Qədimova barəsində redaksiyamıza növbəti şok informasiyalar daxil olub. Hurriyyet.az etibarlı mənbəyə istinadən xəbər verir ki, N. Qədimova fəaliyyəti müddətində Türkiyəyə və Türk millətinə qarşı olmaqla yanaşı, İrandakı fars şovinizminə xidmət göstərərək. Bununla bağlı redaksiyamıza daxil olan faktları dəyərli oxucularımızla bölüşürük:

“Naxçıvan Muxtar Respublikası (MR) Ali Məclisinin keçmiş sədri Vasif Talibovun Türkiyə Respublikasını, o cümlədən Türk millətini qaralamaq fəaliyyətini həyata keçirməsində, fars şovinizminin işə təbliğ edilməsində ən böyük “yarağı” Nətvən Qədimova olub. Bir faktı qeyd etməklə sizə çatdır-

maq istəyirəm ki, Nətvən Qədimova Azərbaycan xalqına düşmən bir məmur olmuşdur.

Bu arada, onu da qeyd edim ki, Nətvənin anası Rübəbə müəllimə Əkrəm Əylislinin xalası qızıdır və Nətvənin Azərbaycan xalqına düşmənçiliyinin səbəbi də başadüşüləndir.

Məlum olduğu kimi, Naxçıvan şəhəri 2018-ci il üçün İslam Mədəniyyə-

tinin Paytaxtı elan olunmuşdu. Bu tədbirlər çərçivəsində 2018-ci ilin sentyabr ayında “İslam filmləri” həftəsi keçirilib. Burada İran filmləri olaraq “Mən məktəbə getmək istəyirəm” və “Yağış” filmləri nümayiş olundu. Həmin filmlərdə fars şovinizmi incə olaraq təbliğ edilirdi. Türk filmi kimi isə “Ulak” filmi (rejissor Çağan İrmak) nümayiş etdirilmişdir. “Ulak” filminin nümayişində Türkiyə və İranın Naxçıvandakı konsulları da iştirak edirdi. “Ulak” filmi nümayiş olunarkən zalda elə bir əxlaqsız ab-hava yarandı ki, Türkiyənin konsulu təcili olaraq tədbiri tərk etmək istədi, sadəcə nəzakət nümunəsi olaraq son anda fikrindən daşındı. Sizdən xahiş edirəm ki, “Ulak” filmi izləyəsiz və ya müvafiq qaydada paylaşasınız, Azərbaycan xalqı görsün ki, bu tədbiri təşkil edən, həmin filmi “İslam mədəniyyəti” nümunəsi olaraq insanlara sıramaq istəyən Nətvən Qədimova hansı əxlaqın sahibidir.

Bu kimi yüzlərlə faktın tək-cə birini qeyd etməklə, sizə məlum etmək istəyirəm ki, Nətvən Qədimova Naxçıvana tək-cə maddi olaraq deyil, həm də mənəvi olaraq ziyan vurmaqda Vasif Talibovla “çiyin-çiyinə” vuruşub.”

Hazırladı: KƏNAN

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Məşğulluq Mərkəzinin rəhbər işçisi haqda ölkə başçısına müraciət

Şəki rayon sakini Abdullayev Şəbdül Nuruşəhməd oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətinin ölkə başçısına ünvanladığı məktubu oxuculara təqdim edirik:

“Bildirmək istəyirəm ki, Ağcəbədi rayonunda fəaliyyət göstərən Laçın rayon Məşğulluq Mərkəzinin bərdad hal salaraq, yeyib-dağıdan şöbə müdiri Məmmədşar Şükürzadə indi də Şəki rayon Məşğulluq Mərkəzinin xıxır-xıxır “yeyir”. Əvvəl direktor işlədiyi Laçın rayon Məşğulluq Mərkəzində törətdiyi geniş miqyaslı özbaşınalığa görə

“Məmmədşar Şükürzadə indi də Şəki rayon Məşğulluq Mərkəzinin xıxır-xıxır “yeyir””

Məmmədşar Şükürzadə işindən azad edilmişdi. Orada işlədiyi dövrdə kütləvi surətdə haqlı vətəndaş şikayətlərinə əsasən araşdırma başlanılmış və tədbiri də görülmüşdü. Görünür, bütün bunlar Məmmədşar Şükürzadəyə dərs olmamışdır. Hələ də bu şəxsin yol verdiyi nöqsanlar haqqında edilən bəzi şikayətlər qapanmamış olaraq qalır.

Onu da qeyd edim ki, Məmmədşar Şükürzadə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edərək, Şəki rayon Məşğulluq Mərkəzinin direktoru Abdulla Kərimo-

vu və öz yaxın qohumu, həmkarı olan şöbə müdiri İlham Mikayılovu öyrədərək mənim haqlı müraciətimə heç bir köməklik edilməməsi istiqamətində öz qərəzini, mövqeyini ortaya qoymuşdur. Bu məmur tükənib-bitməyən qanunsuz əməllərini bəzi “daydayıları” hesabına örtbasdır etməkdədir. Elə dərk edir ki, bu, belə də olmalıdır.

İyirmi il bundan əvvəl papka məktəbləri necə idarə olunurdusa, hal-hazırda da Şəki-Zaqatala Regional Məşğulluq Mərkəzinin o cür idarə edirlər.

Hörmətli Prezident!

Sizdən xahiş edirəm ki, bu haqda ölçü götürülməsi və sözügedən Mərkəzin rəhbər şəxsləri barədə hüquqi tədbir görülməsinə göstəriş verəsiniz.”

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Naxçıvan sakini uşağı üçün birdəfəlik müavinət ala bilmir

“Qanunsuzluq, özbaşınalıq o qədər yüksək səviyyədə inkişaf edib ki, qarşısını almaq qeyri-mümkündür”

Naxçıvan Muxtar Respublikasında (MR) qeydiyyatda olan, lakin hal-hazırda Bakı şəhərində yaşayan Hüseynov Vüsal Fərəddin oğlu tərəfindən “Hürriyyət” qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, dəfələrlə Sosial Müdafiə Fonduna, Dost Mərkəzinə müraciət etsə də, onu müraciəti düzgün araşdırılmır:

“Mən, Hüseynov Vüsal Fərəddin oğlu, yazaraq sizə bildirirəm ki, 18.01.2023-cü il tarixində doğulan uşağımız üçün birdəfəlik müavinəti ala bilmirik. Deməli, qanunsuzluq, özbaşınalıq o qədər yüksək səviyyədə inkişaf edib ki, qarşısını almaq qeyri-mümkündür.

Qeydiyyat ünvanımız Naxçıvandır deyərək, Dost Mərkəzi 1 fevral 2023-cü il tarixindən əvvəlki doğumların ödənişlərini qeydiyyatda olduğu rayonun Sosial Müdafiə fondunun köçürdüyünü deyir. Naxçıvandakı Sosial Müdafiə Fondunun əməkdaşları isə bildirir ki, valideynin iş yeri Bakıdadırsa, həmin birdəfəlik ödəniş paytaxtdakı Dost Mərkəzi tərəfindən icra olunur.

Mən Bakıda DSMF-nin Uçot Qeydiyyat şöbəsinə ərizə ilə müraciət etsəm də, heç bir nəticə yoxdur, öz bildiklərimi edirlər.

Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən, Ədliyyə Nazirliyinin rayon (şəhər) qeydiyyat şöbələri bu ilin yanvar-fevral ayları ərzində ölkədə 19 min 158 doğulmuş körpə qeydə alıb. Bu yeni doğulan 20 minə yaxın körpəyə ödəniləcək 500 manat ümumilikdə 10 milyon manat edir. DSMF həmin 10 milyon körpələrin adına vaxtında, problem çıxarmadan köçürürmü?

Mən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olaraq bunu Hesablama Palatasına, DTX-ya və bütün aidiyyəti orqanlara sual verirəm. Və onlardan xahiş edirəm ki, uşağın anadan olmasına görə təyin olunan birdəfəlik müavinətin verilməsi probleminin həlli üçün köməklik göstərsinlər”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Külli miqdarda borcum var, intihar edəcəm”

44 günlük Qarabağ savaşının iştirakçısı iş tapa bilmir

Gədəbəy rayonu, Slavyanka kənd sakini Əsgərov Niyazi Elşən oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. 44 günlük Qarabağ savaşının iştirakçısı olan şikayətçi artıq həyatdan bezdiyini və intihara cəhd edəcəyini bildirir:

“Mən, Əsgərov Niyazi Elşən oğlu, Gədəbəy rayonu, Slavyanka kənd sakiniyəm, 18.06.2000-ci ildə anadan olmuşam, II Qarabağ müharibəsi zamanı Şuşanın azad olunmasında iştirak etmişəm.

Hazırda intihar etməkdən başqa yol görmürəm. Bu barədə İcra Hakimiyyətində də bildirmişəm ki, məni işlə təmin edin, işim yoxdursa məcburən bu yola əl atmalıyam. İntihar etmə səbəbim külli miqdarda borcumun olmasıdır. İşim olsa, bu borclardan ödəyərdim.

Bir tikə çörəyə möhtac vəziyyətdə yaşayıram. Sizdən xahiş edirəm, mənim bu problemimi işıqlandırasınız.

Birləşdirilmiş Dissertasiya Şurasının 1 iyun 2004-cü il qərarı ilə nəşr olunan, elmi rəyçilər və elmi redaktor süzgecindən keçən "Nəriman Nərimanovun milli dövlətçilik baxışları və fəaliyyəti" (Bakı: Elm, 2005. 248 səh.) kitabında qaynaq göstərilərək təqdim edilən yuxarıdakı faktları Cavid Cabbaroğlunun şübhəyə alaraq oxucuları çaşdırması nə alim adına, nə də etik normalara sığır. Gəlin, C. Cabbaroğlu demişkən, "Stalinlə ixtilal xatirələri" əsərinə üz tutaraq M. Rəsulzadənin öz dilindən H.Həsənovun istinad etdiyi və əlavə olaraq bizim təqdim etdiyimiz məqamlara

di cəhdlə oxuyacağını, şübhəsiz, təxmin edərsiniz. Qəzetə dərhal bir göz gəzdirdim. Azərbaycan Sovet hökumətinin sədridir. Nəriman Nərimanovun imzası ilə ilk səhifədə rəsmi bir məlumat vardı. Məlumatın xatirimdə qalan mətnini əslinə yaxın bir şəkildə burada nəql edirəm: "Məmməd Əmin Rəsulzadəni vilayətlərdə hər cür təhlükədən qorumaq məqsədilə Sovet hökuməti onun paytaxta gətirilməsinə qərar vermişdir. Burada isə həyatı əmniyyət altındadır, əhəlinin bu xüsusda əmin olmasını və həyəcana düşməməsini tövsiyə edirik".

na hücumu keçdi və ora da sovetləşdirildi. Rəsulzadə qazamatda olanda hələ o hadisələr yaşanmamışdı, ona görə də mən onun "anlaşdıq ifadəsini sözgəlişi, etika xətrinə deyilmiş bir ifadə sayıram. (Başqalarının məntiqi ilə olsa, kimsələr bu məqamda Rəsulzadə qarşı ittiham imkanları arayırdı...

Elə bu kimi səbəblərdəndir ki, sonralar N.Nərimanov Kremlə, Leninə və Stalinə yazdığı məktublarda dəfələrlə 28 Aprel 1920-ci il hadisələrini "inqilab" yox, "çevriliş" adlandırır.)

Sonra Rəsulzadə yazır:

"...Bir-iki gün də keçdi...

Pankratovla görüşürəm; ona:

- **İşim, münasibətlərimdə qətiyyət və aydınlıq seven bir partiyanın əlindədir.**

Yoldaş Stalinə çatdırın: vəd etdiyi azadlıq mənə həqiqətən rəva görülübse, bu nə zaman gerçəkləşəcək? Bu bir; sonra mənim işimlə əlaqədar Məhəmməd Əli ilə Abbasqulu da tutulmuşlar..."Göründüyü kimi, burada Məmmədəmin bəy Bolşeviklər Partiyasını tərifi etmək istəməsə də, onu "qətiyyət və aydınlıq seven bir partiya" adlandırır. Stalinlə yuxarıda təqdim etdiyimiz söhbətində isə "Müsavət Partiyasına mənsub olmaq töhmətilə işçilərin qruplar halında güllələndiyini" bildirir. Deməli, milli düşüncəli fəhlələr zahiri əlamətə görə sorğu-sualsız, özü də qrup halında güllələnirsə, burada Bolşeviklər Partiyasını "qətiyyət və aydınlıq seven bir partiya" adlandırmağın əsla yeri yoxdur. O halda milli öndər Rəsulzadə niyə belə qurama ifadə işlədir? - Çünki o, İmaməddin Nəsimi deyil, Hüseyn Cavid deyil, Əhməd Cavad deyil ki, özü dar ağacına doğru gedə - siyasətçidir. Siyasətçi üçünsə pragmatizm ən ön tələblərdəndir. N.Nərimanovun siyasi xəttində də bu belədir. İstər N.Nəsibbəyliyə məktubu olsun, istər XI Qırımızı Ordunun bəzi səlahiyyətli şəxslərinə münasibətdə, istərsə də başqa məqamlarda olsun...

(Ardı var)

**Söhbətləşdi:
Ülviyyə ŞUKÜROVA**

fikir verək:

"Mətbəxdə ("Osobı otdel" həbsxanasındakı -X.İ.) bulundugumuz üçüncü və dördüncü gün idi. İlk dəfə olaraq xarici aləmlə bir növ təmas hasil oldu. Bizi tutulduğumuz yerdən Bakıya qədər ötürən birisi vardı. İsmi Zərgər deyə qeyd edəcəyim bu adam əskidən Bakının baş caddələrindən birində zərgər mağazası tutardı. İndi bolşeviklərin özəl (xüsusi) işlərinə xidmət edən bir vəzifədədir. Ümumi əfkar onu "bolşevik casusu" deyə tanıyır. İndi bu "casus" bizi mətbəxdə ziyarət edir. Məqsədi bizdən bir "rekomen-dasiya" almaqdır. Şəhərdə hər kəs onu bizə qarşı pis rəftar etməklə ittiham edirmiş. Halbuki bizimlə nə qədər yaxşı rəftar etdiyinə Şəxsən biz şahidik. Həm də buraya bir neçə gün sonra sərbəst buraxılacağımızı müştəluqlamaq üçün gəlmiş. Yalnız bir ricası var, hər cür dedi-qodu-ya bir xatimə vermək üçün mən ona bir kağız verim və bu kağıza ondan məmnun olduğumu söyləyim, ta ki, o bunu onu tənqid edənlərə göstərsin, onun bizə pislik deyil, yaxşılıq yapmış olduğunu isbat etsin...

Eyni gündə bizə evdən bir paket içində yemək göndərilmişdi. Yeməklər bir qəzet kağızına bükülmüşdü. Bu kağız bir neçə gün əvvəl intişar edən türkçə "Kommunist" qəzetinin bir nüsxəsi idi. Bizim durumda olan bir adamın bu qəzeti nə cür bir cid-

Qazamatda ikən onun yanına qədər gələn Stalinlə görüşü haqda isə M.Ə Rəsulzadə yazır:

"...Hiss etdim ki, yenə Pankratovun yanına aparılıram.

Gəldik. Elə buradır. İki həftə əvvəl istintaq edildiyim otaq. Gözətçi qapını açdı. Girdim. Masanın arxasında ayaq üstə duran Pankratovun yanında uca boylu Qızıl Ordu uniformasında birisi mənə diqqətlə baxır.

Zabit məni qarşılamaq məqsədilə iki addım irəli gəldi, əlini uzadaraq:

- **Yoldaş Rəsulzadə, tanıdınızımı (bir az pauza ilə), Stalin, - dedi.**

- Bəli, tanıdım (bir az dayanıqdıqdan sonra), Koba, - dedim.

...Pankratov çıxdıqdan sonra (Stalin) mənə:

- **Çətin günlərdə bərabər çalışdıq, indi isə toqquşduq, - dedi.**

- Dünya belədir, hər şey ola bilər, - dedim.

- **Dosyenizi gördüm, vəziyyətiniz də çox pisdir, - dedi.**

Mən bir ləhzə gözünün içinə baxdım.

- Müsavat Partiyasına mənsub olmaq töhmətilə işçilərin qruplar halında güllələndiyi bir yerdə bu firqənin lideri qalaraq vəziyyətinin yaxşı olacağını düşünəcək qədər sadə deyiləm. Fəqət bu pisliliyən dosyedən çıxdığına inanmıram, çünki vəziyyətimin pisliliyini isbat edəcək bir

Azərbaycanla bağlı bəzi siyasi məqamlar Nərimanovun siyasi çıxışları fonunda görünsə də, yuxarıdakı fakt özü də, AXC-ni devirmə niyyətinin, planının və vasitələrinin, istisnasız olaraq, Sovet Rusiyasına məxsus olduğunu qanıtlayır. Stalinin bu düzəlişi məntiqi olaraq Rəsulzadənin "Bu təqdirdə biz yenə böyük qonşumuz olan sizinlə anlaşdıq" ifadəsinə də aiddir: **yəni 28 Aprel 1920-ci il işğalı olmasaydı AXC Bolşevik Rusiyası ilə yox, Bolşevik Rusiyası AXC ilə anlaşıa bilərdi**, təbii ki, əsas prinsipləri də Rusiya ortaya qoymaq şərtilə. Başqa Qafqaz respublikalarının da taleyi təmsalında, görünür ki, bu mümkün deyildi, çünki o halda AXC öz mahiyyətini itirməli idi..

dosyedən xəbərim yoxdur."

Rəsulzadənin həmin xatirələrindəki başqa bir məqama diqqət edək:

"...Stalin:

-...siz kiçik bir məmləkətsiniz, öz başınıza müstəqil olaraq özünüzdü idarə edə bilmərsiniz; başqa böyük bir dövlətlə necə də olsa, anlaşmanız lazımdır, - dedi; mən:

- **Bu təqdirdə biz yenə böyük qonşumuz olan sizinlə anlaşdıq, fəqət Nərimanın anlaşdığı tərzdə yox, - dedim.**

Stalin güldü:

- Nərimanımı bizimlə, yoxsa bizmi Nərimanla; anlaşdıq?! - dedi."

Göründüyü kimi, Stalin burada Məmmədəmin bəyin Nərimanovla bağlı yanaşmasına düzəliş edir. Yəni demək istəyir ki, təklifləri güclü tərəf irəli sürər, yəni biz irəli sürürük, Nərimanov da qarşılıqlı mənafeələr baxımından necə uzlaşmaq olar, özü və Azərbaycanı üçün onu düşünə

Arzumanoğlu

Səhiyyə sistemində islahatların beşinci ili...

İdarəetmədəki yeniliklər artıq
öz müsbət nəticəsini verib...

İslahatlar hər zaman müzakirə mövzusu olur, tərəfdar və əleyhdar qazanır. Xüsusilə də ilk zamanlarda əleyhdarı daha çox olur. Çünki insanlar alışdıqları qaydaların dəyişməsinə çox həvəs göstərmirlər. Ona görə ki, vəd olunan yeniliklər özündə məchul-luq daşıyır.

Azərbaycan səhiyyə sistemində başlanılan islahatların ilk zamanlarında da bu məchulluğu müşahidə edirdik. Yalnız pasiyentlər deyil, həkimlərin önəmli bir hissəsi də islahatların müsbət nəticə verəcəyinə o qədər də inanmır, hətta bəzi hallarda buna qarşı çıxırdılar. Amma səhiyyə sistemində islahatların beşinci ilində əminliklə demək olar ki, görülən işlər öz bəhrəsini verməkdədir.

Bu mənada, təxminən beş il əvvəl, 20 dekabr 2018-ci ildə prezident İlham Əliyevin fərmanına əsasən İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi tərəfindən yaradılan Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin (TƏBİB) zamanın sınağından çıxdığını söyləmək olar. Qeyd edək ki, TƏBİB-in fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti ölkə başçısının vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etdiyi sədrdən və digər 4 üzvdən ibarət Müşahidə Şurası həyata keçirir. TƏBİB-in tabeliyində inzibati ərazi vahidləri üzrə qruplaşdırılan 13 tibbi ərazi bölməsi (Gəncə, Bakı, Sumqayıt, Bərdə-Yevlax, Şəki-Zaqatala, Göyçay-Kürdəmir, İmişli-Sabirabad, Lənkəran, Şəmkir-Tovuz, Dağlıq Şirvan, Quba-Xaçmaz, Cəllilabad-Salyan, Ağdam-Ağcabədi tibbi ərazi bölmələri) fəaliyyət göstərir. Ən əsası isə, idarəetmədəki yeniliklər artıq öz müsbət nəticəsini verib.

Lakin TƏBİB əldə etdiyi uğurla kifayətlənmək istəmir və yeni hədəflərə müəyyən edib. Bu hədəflər arasında ana və uşaq sağlamlığı ilə bağlı tədbirlərin gücləndirilməsi, vətəndaşların tibbi xidmətlərdən məmnunluq səviyyəsinin artırılması, xidmətlərə əlçatanlığın artırılması, tibbi ərazi bölmələrinin mərkəzlərində regional çoxprofilli xəstəxanaların qurulması əsas hədəflərdəndir. Qeyd edək ki, xidmətlərə əlçatanlığın artırılması vətəndaşların əsas diqqət göstərdiyi məsələlərin önündə yer alır. Bundan başqa, TƏBİB xəstəliklərin daha erkən aşkarlanması məqsədi ilə profilaktik xidmətləri inkişaf etdirmək, ölüm səbəbləri arasında əsas yer alan xəstəliklərin qarşısının alınması, erkən aşkarlanması və müalicəsinə yönəlmiş kompleks tədbirləri artırmağı hədəfləyir. Tibbi xidmətin keyfiyyətinin artırılması və əlçatanlığın təmin edilməsi məqsədilə Ailə həkimləri institutunun möhkəmləndirilməsi hazırda əsas vəzifələrdən biridir. Hansı ki, bunlar da tibb müəssisələrinin dərman təchizatının yaxşılaşdırılması və müasir tibbi avadanlıqlarla təminatı, tibb müəssisələrində istifadə edilən xəstəxana informasiya sisteminin və digər elektron xidmətlərin istifadəsinin təkmilləşdirilməsi olmadan mümkün deyil. Eyni zamanda, güclü maddi-texnika baza çox önəmlidir.

Son illərdə ölkəmizdə 750-dən çox tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı təmir edilib. Bu sahədə aparılan ardıcıl islahatlar səhiyyə sisteminin yeni, müasir mərhələyə qədəm qoymasına hərtərəfli zəmin yaradıb. Səhiyyə sahəsinin inkişafı ilə bağlı icra olunan layihələr ölkənin bütün bölgələrini əhatə edir. Yeni tibb müəssisələrinin ən son texnoloji yeniliklərə əsaslanan avadanlıq və qurğularla təchiz olunması ölkəmizin ümumi inkişafının göstəricisidir.

Son illərdə tibb müəssisələrində təcili və təxirəsalınmaz tibbi yardım xidmətinin keyfiyyətinin, əlçatanlığının və operativliyinin təmin olunması, habelə tibb işçilərinin maddi rifahının yüksəldilməsi istiqamətində davamlı tədbirlər həyata keçirilir.

Görülən əhəmiyyətli işlərdən biri stasionar tibbi xidmət göstərən dövlət tibb müəssisələrində qəbul şöbələri, təcili və təxirəsalınmaz tibbi yardım stansiyalarının fəaliyyətlərinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlıdır. Yenilik çərçivəsində qəbul şöbələrinin bazasında xəstələrə hərtərəfli xidmət göstərilməsinin mümkün olduğu Təcili və təxirəsalınmaz tibbi yardım şöbələri yaradılır. Avropa ölkələrinin təcili yardım xidmətindəki uğurlu təcrübə əsasında yaradılan bu şöbə triaj (təcili yardım xidmətində tibbi müdaxilənin prioritetləşdirilməsi) sisteminin qurulması ilə fərqlənir. Pasiyentlər bu şöbəyə birbaşa müraciət əsasında qəbul olunur və ya Təcili və Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasının briqadası tərəfindən çatdırılır. Bu yeniliyin başlıca məqsədi xəstəxanaların stasionar və ambulator şöbələrinin iş yükünü azaltmaq və kadr potensialından səmərəli istifadəni təmin etməkdir.

Əlbəttə, TƏBİB-in fəaliyyəti ilə bağlı nöqsanlar və çatışmazlıqlar da var. Bu nöqsan və çatışmazlıqlar isə islahatlara, yeniliklərə hazır olmayan, bəzən isə islahatlara qarşı çıxanların olmasıdır. Belələri islahatları gözdən salmaq üçün neqativ halları "islahatların nəticəsi" kimi təqdim etməyə çalışırlar.

Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin (TƏBİB) idarə olunması qaydası müəyyənləşib.

Prezident İlham Əliyevin TƏBİB-in nizamnaməsinin təsdiq edilməsi barədə imzaladığı fərmana əsasən, qurum öz fəaliyyətində və idarəetmədə mü-tərəqqi korporativ idarəetmə standartlarını tətbiq edəcək.

TƏBİB-in idarəetmə orqanları Müşahidə Şurası və İcraçı direktordur.

Şura TƏBİB-ə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirəcək. Şura sədr də daxil olmaqla 5 üzvdən ibarətdir. Şuranın tərkibinə Azərbaycan Prezidentinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etdiyi İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi İdarə Heyətinin sədri,

TƏBİB-in idarə olunması qaydası müəyyənləşdi

Müavinlər qurumun fəaliyyətinə rəhbərlik
edən şəxslər siyahısından çıxarıldı

səhiyyə nazirinin müavini, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin İdarə Heyəti sədrinin müavini, Səhiyyə İşçiləri Həmkarlar İttifaqının sədri daxildir.

İctimai (ödənişsiz) əsaslarla fəaliyyət göstərəcək Şura qərar qəbul etməkdə müstəqildir.

Şuranın vəzifələri aşağıdakılardır:

- təsisçinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Prezidentinə təkliflər vermək və sənədlər (o cümlədən TƏBİB-in maliyyə hesabatını və fəaliyyətinə dair illik hesabatı) təqdim etmək;

- TƏBİB-in inkişaf istiqamətlərini, strateji məqsəd və planlarını müəyyən etmək;

- TƏBİB-in fəaliyyətinə nəzarət etmək;

- TƏBİB-in strukturunu, əməyin ödənişi fondunu, işçilərin say həddini və onların əməkhaqlarının məbləğini (vəzifə maaşını, vəzifə maaşına əlavələri, mükafatları və digər ödənişləri) təsdiq etmək, o cümlədən TƏBİB-in əldə etdiyi vəsait (dövlət büdcəsindən və dövlətə məxsus digər fondlardan ayrılan vəsait istisna olmaqla) hesabına işçilərə əlavə ödənilən həvəsləndirmə sistemini müəyyənləşdirmək;

- TƏBİB-in təsərrüfat cəmiyyətlərinin yaradılması və ya onlarda iştirak barədə, həmçinin TƏBİB-in idarə, filial və nümayəndəliklərinin yaradılması barədə qərar qəbul etmək;

- icbari tibbi sığorta fondunun təsdiq edilmiş büdcəsinə uyğun olaraq, TƏBİB-in maliyyə planlaşdırmasını və büdcəsini, habelə tabeliyindəki tibb müəssisələrinin büdcələrini təsdiq etmək;

- TƏBİB-in fəaliyyətinə dair daxili qaydaları (o cümlədən maraqlar münasibətinin istisna olunması qaydasını), habelə idarə, filial və nümayəndəliklərinin əsasnamələrini, təsərrüfat cəmiyyətlərinin nizamnamələrini təsdiq etmək;

- İcraçı direktorun fəaliyyətinə nəzarət etmək və onun fəaliyyətini yoxla-

maq;

- Şura üzvlərinin və İcraçı direktorun müraciətlərinə baxmaq və qərar qəbul etmək;

- TƏBİB-in fəaliyyətinə dair illik hesabatı dinləmək;

- TƏBİB-in kənar auditorunu təyin etmək və audit hesabatını qəbul etmək;

- kənar auditorun yoxlamalarının, habelə digər yoxlamaların nəticələrinə dair tədbirlər görmək;

- TƏBİB-də daxili audit bölməsinin fəaliyyətinə nəzarət etmək və fəaliyyətinə dair hesabatlar almaq, habelə onun üzvlərini vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etmək;

- TƏBİB-in xalis aktivlərinin dəyərinin 25 (iyirmi beş) faizindən artıq məbləğdə olan əqdin (xüsusi əhəmiyyətli əqdin) və aidiyyəti şəxslə dəyəri TƏBİB-in aktivlərinin 5 (beş) faizini və daha çox hissəsini təşkil edən əqdin bağlanması haqqında qərar qəbul etmək;

- tibb müəssisələrinin rəhbərlərini və onların müalicə işləri üzrə müavinlərini (tibb müəssisəsinin icra orqanı təbəqəsi olduqda), habelə kollegial icra orqanının bütün üzvlərini İcraçı direktorun təqdimatı əsasında vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etmək;

Şuranın sədri 3 (üç) ayda bir dəfədən az olmayaraq Şuranın iclaslarını çağırır və iclaslara sədrlik edir. Şuranın iclaslarının keçirilməsi təşəbbüsü ilə Şuranın üzvü və ya İcraçı direktor çıxış edir. Şuranın iclasları üzvlərinin yarıdan çoxu iştirak etdikdə səlahiyyətli. Şuranın iclasında, hər üzvün bir səsi olmaqla, qərarlar açıq səsvermə yolu ilə sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Səsvermə zamanı üzvlərin bitərəf qalmasına icazə verilmir. Səslər bərabər olduqda, iclasa sədrlik edən səsi həlledicidir.

Şuranın üzvlərinə, habelə İcraçı direktora və Şuranın iclaslarına dəvət olunan şəxslərə iclasın keçiriləcəyi yer və vaxt, habelə gündəliyə daxil edilmiş məsələlər barədə iclasa azı 3 (üç) iş günü qalmış, zəruri sənədlər əlavə edilməklə yazılı məlumat verilir.

Şuranın iclasında İcraçı direktor da iştirak edə bilər. İclasın gündəliyinə Şuranın hər hansı üzvünün maraqlarına toxunan məsələ çıxarıldıqda, həmin üzv bununla bağlı maraqları haqqında ətraflı məlumat verməli, bu məsələnin müzakirəsində və həmin məsələyə dair səsvermədə iştirak etməməlidir. Gündəliyə daxil edilməmiş və ya tələb

olunan aidiyyəti sənədləri iclasdan əvvəl təqdim edilməmiş məsələlər barədə, bütün iştirakçı üzvlərin razılığı verilməyən hallar istisna olmaqla, qərar qəbul edilə bilməz.

Şuranın iclasının nəticəsi Şura üzvlərinin və katibinin imzaladıqları protokolda əks olunmaqla rəsmiləşdirilir. Şuranın katibi Şuranın iclasında iştirak edə bilmədikdə, Şuranın sədri onu əvəz edəcək şəxsi təyin edir. Şura protokolu təsdiq edərək İcraçı direktora göndərir. Şuranın katibini Şuranın üzvü olmayan əməkdaşlar sırasından Şuranın sədri təyin edir və Şuranın katibi Şuranın sədrinə hesabat verir.

TƏBİB-in fəaliyyətinə cari rəhbərliyi Şuranın vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etdiyi İcraçı direktor həyata keçirir. İcraçı direktorun Şura tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən 3 müavini var. İcraçı direktor müvəqqəti olmadıqda, onun səlahiyyətlərini müvafiq əmrilə müavinlərindən biri icra edir.

İcraçı direktor TƏBİB-in işçilərinin vəzifə maaşlarının, vəzifə maaşlarına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin verilməsini əməyin ödənişi fondu çərçivəsində təşkil edəcək, TƏBİB-in, o cümlədən onun idarə, filial və nümayəndəliklərinin, habelə tabeliyindəki digər qurumların işçilərinin (təsərrüfat cəmiyyətlərində yalnız rəhbərlərinin, bu Nizamnamənin 4.7.15-ci bəndində nəzərə alınmaqla tibb müəssisələrinə münasibətdə (tibb müəssisəsinin icra orqanı təbəqəsi olduqda) isə müalicə işləri üzrə müavinlər istisna olmaqla digər istiqamətlər üzrə müavinlərinin) vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi, onlar barəsində həvəsləndirmə və intizam tənbehi tədbirləri görülməsi barədə qərarlar qəbul edəcək.

Qeyd edək ki, indiyədək TƏBİB-in fəaliyyətinə cari rəhbərliyi TƏBİB-in Müşahidə Şurasının vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etdiyi İcraçı direktor və onun 3 müavini həyata keçirirdi.

Fərmana əsasən, TƏBİB-in saxlanması və fəaliyyətinin təmin edilməsi dövlət büdcəsindən ayrılmalar, icbari tibbi sığorta fondundan ayrılmalar, fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq görülməli işlərdən (göstərilən xidmətlərdən) əldə edilən daxilolmalar, ianələr, qrantlar və qanunla qadağan olunmayan digər mənbələrdən daxil olan vəsait hesabına həyata keçiriləcək.

Hazırladı: KƏNAN

sunun acizliyini açıq şəkildə etiraf edərək, bu müharibənin Rusiya üçün fəlakətlə bitəcəyini də proqnozlaşdırıb: "Rusiya fəlakətin astanasındadır! Biz fevralın 24-də getdik və nə edə bildik? Biz nəzəri cəhətdən dünyanın ikinci ordusunu nəyə çevirdik? Qoyun, tamaşaçılar özləri desin. Biz balaca Ukrayna ilə bacarmadıqsag"

Doğrudan da Priqojinin dediklərində xeyli həqiqətlər var. Rusiya ordusu artıq müharibədən əvvəlki ordu deyil - nə fiziki, nə də mənəvi cəhətdən. Ancaq digər yandan Rusiya ordusu doğrudan da lap əvvəldən hər cəhətdən "dünyanın ikinci ordu-

Rusiya fəlakətin astanasındadır...

Yevgeni Priqojin: "'Vaqner' bitir, Baxmutdan geri çəkiləcəyik"

“Vaqner” başçısı Yevgeni Priqojinin son müsahibəsi Rusiyada böyük səs-küyə səbəb olub. Hurriyyet.az xəbər verir ki, Azərbaycanda öz ermənipərəst mövqeyi ilə yaxşı tanınan “jurnalist” Semyon Peqova müsahibə verən Priqojin kifayət qədər sərt və Rusiya-Ukrayna müharibəsinin perspektivi ilə bağlı pessimist fikirlər səsləndirib.

“Vaqner” başçısı yenə silah-sursat çatışmazlığından gileylib və ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyini cinayətdə, hətta xəyanətdə günahlandırır. Priqojin həmçinin, Rusiya rəhbərliyinə belə getsə, “Vaqner”-i Baxmutdan geri çəkəcəyinə dair xəbərdarlıq edib: “Bu gün biz o həddə çatmışıq ki, “Vaqner” özəl hərbi şirkəti bitir və qısa müddətdən sonra “Vaqner” ümumiyyətlə, mövcudluğunu bitirəcək. Biz tarixə qovuşacağıq” Peqov Priqojinə deyib ki, bu açıqlaması ilə döyüşçüləri ruhdan sala bilər. Priqojin isə cavabında heç nədən çəkinmədiyini göstərərək, dediklərini bir daha təkrarlamağa hazır olduğunu qeyd edib.

Priqojin saysız-hesabsız itkilərə görə məsuliyyəti hərbi rəhbərliyin üzərinə ataraq, silah-sursat çatışmazlığının minlərlə rus əsgərinin ölümünə səbəb olduğunu söyləyib: “Statistika göstərir ki, silah-sursat çatışmadıqda itkilərin sayı 5 dəfə artıq olur. Ona görə də mənim Baş Prokurorluğa və İstintaq Komitəsinə böyük bir ərizə yazaraq, minlərlə rus əsgərinin ölümündə günahkar olanların məsuliyyətə cəlb olunmasını xahiş etməyimə çox az vaxt qalıb”.

Priqojin Baxmutda cəmi 100 metr irəliləmək üçün təkə “Vaqner”-in 94 nəfər itirdiyini və xeyli sayda da yaralının olduğunu bildirib: “Bu gün “Vaqner” 100-150 metr irəliləyibg “Mərməi açlığı” nəticəsində həlak olan “vaqnerçilərin” sayı 94

nəfərdir. Əgər bizim mermilərimiz olsaydı, itkilərin sayı 5 dəfə az olacaqdı”.

Ardınca “Vaqner” başçısı Rusiya hərbi-siyasi rəhbərliyini əməlli-başlı təhdid edib. “Jurnalist” Peqov Priqojinə deyib ki, çoxları “Vaqner”-ə çox silah-sursat verilməməsinə bu hərbi birləşmənin həmin silahları Moskvaya qarşı çevirə biləcəyilə əlaqələndirir. Priqojin cavabında deyib: “Moskvaya yürüş barədə - bu, maraqlı fikirdir, ancaq bu barədə düşünməmişdik” Peqov qorxusundan dərhal deyib ki, “mən bunu təklif etmədim”

Daha sonra Priqojin ultimatum verərək, Ali Baş Komandana “Vaqner”-in Baxmutdan çıxacağına dair məktubla müraciət etməli olacağını deyib: “Biz “Vaqner” olaraq vətənpərvərlik və Baxmutda son gülləmizə qədər gedəcəyik. Lakin bu güllələr artıq həftələrə yox, günlərə yetəcək qədərdir. Əgər silah-sursat defisiti aradan qaldırılmasa, biz ya Baxmutdan çıxacağıq, ya da qalıb həlak olacağıq. Böyük ehtimalla bölmələrin bir hissəsini çıxarmalı olacağıq. Sonra isə hər nə qədər bizim bürokratlar istəməsə də, cəbhə və qalan hər şey səpələncək!”

Nəhayət, Priqojin Rusiya ordu-

su” olsaydı, irəliyə onun adlı-sanlı, bacarıqlı, qətiyyətli və savadlı generalı, sərkərdələri çıxardı, Priqojin kimilər yox.

İndi isə Rusiya üçün acı reallıq ondan ibarətdir ki, 3 günə Kiyevi alacağını bəyan edən, “qasımızı qaldırsaq kifayətdir” deyən Kreml təbliğatçıları və Rusiya rəhbərliyindəki şovinsit, imperiyaçı qüvvə bu gün tükənmiş, ruhdan düşmüş, silah-sursat və peşəkar hərbiçilər sarıdan qıtlıq yaşayan, Kiyevdə, Xarkovda, Xersonda “başı əzilmiş” və biabırçılıqla geri qaçmış, dinc insanlara qarşı saysız-hesabsız hərbi cinayətlər törətmiş, mülki əhalini bombalamış, özünü bütün dünyanın gözündə biabır etmiş, İran kimi geridə qalan və bütün dünyanın üz döndərdiyi molla rejiminin dronlarının, raketlərinin, Priqojin və Kadırov kimi “səhra komandirlərinin” və həbsxanalardan yığıldığı cinayətkarların ümidinə qalmış və nəhayət, Ukrayna Ordusunun gözlənilən əks-hücumu həmləsi qarşısında qorxudan “dizləri əsən” bir orduya malikdir. Belə bir “ordu” isə Priqojinin ən bədbin proqnozlarını belə doğrultmağa məhkumdur...

Hazırladı: RƏŞAD

Zelenski “böyük döyüş”ün anonsunu verdi

“Dövlət sərhədimizin bütün xəttini - həm quruda, həm də dənizdə bərpa etməliyik”

Tezliklə böyük döyüşlər olacaq, biz torpağımızı və xalqımızı rus əsarətindən azad etməliyik. Hurriyyet.az xəbər verir ki, bunu Ukrayna Prezidenti Vladimir Zelenski deyib.

O, sərhəd qoşunlarının bölmələrinə Baxmut, Avdeyevka, Marinka və Donbasın digər şəhər və kəndlərini ən şiddətli döyüşlərdə müdafiə etdiyinə görə təşəkkür edib: “Tezliklə əsas döyüş olacaq. Biz öz torpağımızı, xalqımızı rus əsarətindən azad etməliyik. Dövlət sərhədimizin bütün xəttini - həm quruda, həm də dənizdə bərpa etməliyik. Əminəm ki, sərhəd qoşunlarımızın qəhrəmanlığı, etibarlılığı, möhkəmliyi bu mühüm tarixi yolda Ukraynaya güclü kömək edəcək”.

Ukrayna hərbiçilərinin əks-hücumu uğurla nəticələndi

Ukrayna Silahlı Qüvvələri Baxmutda əks-hücum keçəndən sonra Rusiya qüvvələri bəzi mövqeləri tərk ediblər. Hurriyyet.az “Ukrainskaya pravda” nəşrinə istinadla xəbər verir ki, bu barədə açıqlamanı Ukraynanın Şərq Qüvvələrinin komandanı Aleksandr Sırski verib: “Düşmən irəliləmək üçün maksimum səy göstərir və heç nə ilə həssaslaşmır. Böyük itkilərə baxmayaraq, Vaqnerin, digər özəl hərbi şirkətlərin yeni-yeni hücum qrupları, desantları meydana atılır. Lakin rəqib şəhəri nəzarət altına ala bilmir. Vəziyyət yetərinə mürəkkəbdir. Bununla yanaşı, şəhərin ayrı-ayrı sahələrində bölmələrimizin əks-hücumu nəticəsində düşmən əks-hücumu məruz qalaraq bəzi mövqeləri tərk edib. Baxmut istiqamətində intensiv döyüşlər davam etsə də, düşmən Ukrayna mövqelərinin müdafiəsini qıra bilməyib”.

“Gəlsən, səni həbs etməli olacağıq”

Cənubi Afrika Respublikası Putindən gəlməməyi xahiş etdi

Cənubi Afrika Respublikası (CAR) Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin (BCM) Putinin həbsi ilə verdiyi qərara görə, ondan “BRİKS” sammitində iştirak etməməsinə xahiş edib.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, əgər Putin bu ölkəyə səfər edərsə, CAR BCM-nin qərarına əsasən onu həbs etməlidir. Bu səbəbdən də, Cənubi Afrika hakimiyyəti Vladimir Putindən avqustda Yohannesburqda keçirilməsi planlaşdırılan “BRİKS” sammitinə gəlməməyi, videobağlantı vasitəsilə iştirak etməyi xahiş edib.

“Bizim Putini həbs etməmək variantımız yoxdur. O, bura gələrsə, onu həbs etməli olacağıq”, - deyərək hökumət rəsmisi bildirib. “Sunday Times” yazır ki, Cənubi Afrika Respublikası Rusiyaya qarşı sanksiyaları dəstəkləməkdən və onun Ukraynaya təcavüzünü pisləməkdən imtina edib. Qeyd edək ki, Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin və Cənubi Afrikadan ibarət olan “BRİKS” təşkilatının məqsədi özv ödəvletlər arasında diplomatik, təhlükəsizlik və iqtisadi əməkdaşlığı inkişaf etdirməkdir.

(Əvvəli səh. 6-da)

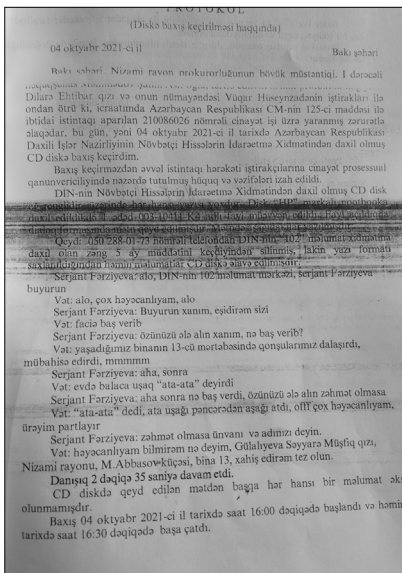
Cinayət hadisəsinin üstündən 2 ildən artıq müddət keçdiyinə və bir çox mötəbər faktların mövcudluğuna baxmayaraq, Nadirov Vahid hələ də şübhəli şəxs qismində həbs edilməyib, cinayət işində şahid qismində tanınır.

İstintaq işini aparan 2-ci müstəntiq Şahin Məmmədov, 1-ci müstəntiq Elvin Şahmirzəlidən fərqli olaraq, qaldırdığım vəsatətlər əsasında Fərəhin atası tərəfindən pəncərədən atılması ilə bağlı mühüm əhəmiyyət kəsb edən çoxsaylı faktlar, sübutlar aşkar etdi. Respublika Prokurorluğu Şahin Məmmədovun aşkar etdiyi fakt və sübutları nəzərə almayıb, nəticədə Şahin Məmmədov öz iradəsindən asılı olmayaraq cinayət işinə xitam qərarı verib.

Sabiq müstəntiq Şahin Məmmədovun verdiyi xitam qərarından sonra iş üzrə mühüm olan sənədlərlə tanış olub, surətini alıbmışam. Respublika Prokurorluğuna cinayət işində üzə çıxan qanun pozuntusunu sübut edən sənədləri təqdim etdikdən sonra Baş Prokurorluq Şahin Məmmədovu sənədləri mənə təqdim etməsinə görə tənbeh edib. Bunu sübut edəcək müstəntiqin səs yazısı mövcuddur. Bu səs yazısı Fərəhin atası tərəfindən atılıb öldürülməsi faktının bağlı qalması istiqaməti üzrə prokurorluq orqanının sənədlər üstündə qərəzli mövqeyini göstərərək, maraqlı tərəf olmasını sübut edir. Göründüyü kimi, ilkin ibtidai istintaq dövründə cinayət işinin aparılması ona həvalə edilmiş 1-ci sabiq müstəntiq Elvin Şahmirzəli istintaq dövründə ona həvalə edilmiş mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək bütün fakt və sübutları gizlədib, mənə məlumat verməyib, istintaqın aparılması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən bir çox faktın üstündən sükutla keçib, ilkin təxirəsalınmaz istintaq hərəkətlərini aparmayaraq onların izini itirib. Sabiq müstəntiq Şahin Məmmədovdan sonra cinayət işinin araşdırılması Nizami Rayon Prokurorluğunun müstəntiqi İlham Xankişiyevə həvalə olunub. İlham Xankişiyev bir gənc müstəntiq kimi,

"Qızım sarxos vəziyyətdə olan atası tərəfindən 13-cü mərtəbədən atılaraq öldürülüb"

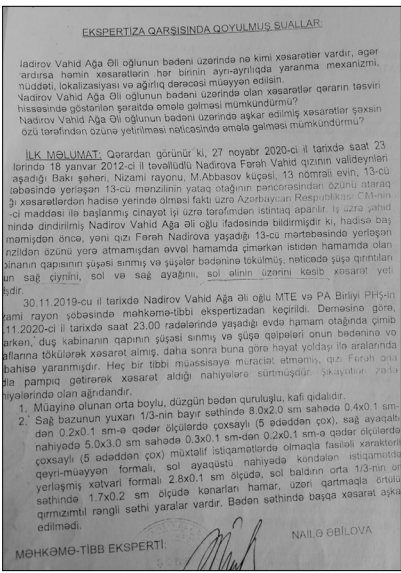
"Nizami Rayon Polis İdarəsinin 25-ci bölməsinin və Nizami Rayon Prokurorluğunun məsul işçiləri tərəfindən bir neçə sənədin saxtalaşdırılmasına yol verilib"

ağır cinayət işlərində heç təcürbəsi olmayan, səriştəsiz, bu yola yeni başlayan, prokuror Pərviz İbayevin qərəzli göstərişini, mövqeyini müdafiə edən və işin içində iştirak edən digər 3-cü qeyri-obyektiv müstəntiqdir. Bir rayon prokurorluğunda eyni cinayət işi üzrə ayrı-ayrı vaxtlarda istintaq hərəkəti dövründə 3 müstəntiq təyinatı prosessual və kobud qanun pozuntularının olmasından xəbər verir. Hazırda cinayət işi Baş Prokurorluğun istintaq idarəsinin müstəntiqi Vətən Əliyev tərəfindən davam etdirilir. Vətən Əliyev cinayət işində sayca 4-cü müstəntiqdir".

"Nadirov Vahid Fərəhi güclə əlimdən qoparıb sürüyüb otağa atandan sonra yenidən məni fasilələrlə sürüyüb, döyməyə davam etdi"

Cinayət işinin materialları içərisində olan və qızının atası Vahid Nadirov tərəfindən 13-cü mərtəbədən atılaraq öldürüldüyünü təsdiq edən bir neçə mühüm faktı açıqlayan Dilərə Bağiyevanın sözlərinə görə, həmin binanın 11-ci mərtəbəsində yaşayan qonşusu Güllaliyeva Seyyare Müşfiq qızı öz mənzilinin eyvanından hadisə anını görərək, Daxili İşlər Nazirliyinin 102 məlumat mərkəzinə zəng edib şahid qismində məlumat verib: "Seyyarenin yaşadığı mənzilin eyvanından yataq otağının pəncərəsi birbaşa görünür. Həmin zəngdə şahid Seyyare deyir ki, çox həyə-

Şikayətçi qeyd edib ki, Vahid Nadirov hadisə baş verdiyi gün gecə saatlarında evə içkili gəldikdən sonra hamamda duş kabinəsinin şüşəsini qıraraq özünü yaralayaraq: "Onun bədəninin müxtəlif nahiyəsində, həmçinin sol əlinin üzərində qanlı kəsik xəsarətləri olması haqda ekspert rəyi var..."

canlıdır, ürəyi partlayır, ata uşağı pəncərədən aşağı atdı. Şahid Güllaliyeva Seyyarenin izahatı müstəntiq Elvin Şahmirzəli tərəfindən dərhal alınmayıb, bununla da cinayət hadisəsinin CM-nin 120-ci maddəsi ilə başlanmasının qarşısı alınıb, şahidin DİN-nin 102 məlumat mərkəzinə zəng edərək cinayət hadisəsi barədə verdiyi məlumatı aylar sonra verdiyi rəsmi izahatlarında təhrif olunub, zəng edib verdiyi məlumatdan fərqlidir. Müstəntiq Elvin Şahmirzəli şahid Güllaliyevanın 102 məlumat mərkəzinə zəng edərək "ata uşağı pəncərədən aşağı atdı, çox həyəcanlıyam, ürəyim partlayır, xahiş edirəm tez olun" kimi verdiyi məlumatın səs yazısını cinayət işi ona həvalə olunan müddətdə əldə etmək üçün DİN-nin Növbətçi Hissələri İdarəetmə Xidmətinə sorğu göndərməyib, əldə etməyib və sistemdən silinməsinə görə birbaşa məsuliyyət daşıyır. Şahid Güllaliyeva Seyyare Elvin Şahmirzəlinin köməyi ilə istintaqa verdiyim izahatlarımla tanış olub və aylar sonra zəngi barəsində verdiyi məlumatı mənim izahatlarımdan istifadə edərək öz rəsmi izahatlarında müstəntiqlə baş-başa verib düz-qos ediblər. Bundan başqa, Daxili İşlər Nazirliyi Kriminalistika Tədqiq-

atlar İdarəsi tərəfindən hadisə yerinin müayinəsi zamanı pəncərənin dəstəyindən, pəncərə altılığından, pəncərə altındakı radiatordan götürülmüş əl izlərinin tədqiqatı zamanı müəyyən olunub ki, Fərəhin əl-barmaq izləri adıçəkilən yerlərdə aşkar edilməyib. Bu da o deməkdir ki, qızım Fərəh pərdəni çəkməyib, pəncərəni açmayıb özünü aşağıya atmayıb, qəza baş verməyib".

Şikayətçi qeyd edib ki, Vahid Nadirov hadisə baş verdiyi gün gecə saatlarında evə içkili gəldikdən sonra hamamda duş kabinəsinin şüşəsini qıraraq

aşağıya atması faktının bütün şübhələrini onun üzərindən yandırmaq, Fərəhi pəncərədən atması faktını mənim tərəfimdən tez aşkar edilməyib guya mənim yanımda olması abuhavasını yaratmaq olub".

"İbtidai istintaq hərəkətinə aparan müstəntiq Elvin Şahmirzəli hadisə yerinə baxış protokolunda imzama saxtalaşdırıb"

Dilərə Bağiyeva iddia edir ki, Nizami Rayon Polis İdarəsinin 25-ci bölməsinin məsul polis işçiləri və Nizami Rayon Prokurorluğunun məsul işçiləri tərəfindən bir neçə sənədin saxtalaşdırılmasına yol verilib: "Bundan başqa, ibtidai istintaq hərəkətinə aparan müstəntiq Elvin Şahmirzəli hadisə yerinə baxış protokolunda imzama saxtalaşdırıb. Ədliyyə Nazirliyinin Məhkəmə Ekspertiza Mərkəzində təqdim olunmuş imza nümunələrim yoxlanılaraq imzanın mənə məxsus olmaması sübuta yetirilib. Lakin imzamı saxtalaşdırılmasına yol vermiş müstəntiq Elvin Şahmirzəli bu günə kimi məsuliyyətə cəlb olunmayıb, qaldırdığım vəsatətlərə baxmayaraq barəsində qanuna müvafiq tədbirlərin görülməsi təmin edilməyib. Odur ki, bütün bunları nəzərə alaraq, "Hürriyyət" vasitəsilə müvafiq qurumlara müraciət edərək, hazırda Baş Prokurorluğun istintaq idarəsində icraatda olan cinayət işində ortada cəsədin olması, lakin cinayət hadisəsinə hüquqi qiymət verilməməsi, cinayəti törədən şəxsin Nadirov Vahidin olmasına rəğmən, qərəzli aşkar edilməməsi, cinayət işində qanun pozuntularına yol verən məmurların, ölkə başçısının yürütdüyü qanun siyasətində şəffaflıq, ədalət normalarını pozaraq qarşı çıxmaları haqda signal verib, bu oyuna son qoymalarını və Nadirov Vahidin törətdiyi cinayət əməlinə görə istintaq hərəkəti dövründə həbs olmasını, istintaq orqanından işin baxılması üçün məhkəməyə verilməsini artıq dərəcədə xahiş edirəm".

"Hürriyyət"

“Mülki əlil kimi hərbi xidmətə getdim, hərbi əlil kimi qayıtdım...”

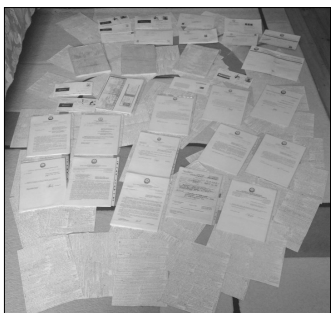
Cəlilabad sakini Qamət İsmayılov: “Məmurlar haqqımı vermir...”

Cəlilabad rayonu, Təbriz küçəsi, ev 45-də yaşayan İsmayılov Qamət Əcəbəli oğlu tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Saytımız vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, eləcə də digər müvafiq qurumların rəhbərlərinə müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi oxucularımıza təqdim edirik:

“Cənab Prezident! Hörmətli Mehriban xanım!
Hüquqlarımı bərpa etmək məqsədilə dövlət qurumlarına yazdığım şikayət ərizələrim nəticəsiz qaldığına görə və ailəmlə birlikdə düşdüyüm ağır durumdan çıxmaq məqsədilə Sizə müraciət etmək məcburiyyətində qaldım.

Mən 19 noyabr 1981-ci ildə Cəlilabad rayonunda anadan olmuşam. 1998-ci ildə 2 sayılı orta məktəbi bitirmişəm. 1999-cu ildə Sərbəst Güleş üzrə 1-ci dərəcəli güleşçi adına layiq görülmüşəm. 2000-ci ildə DİN-in Daxili Qoşunlarının tərkibində hərbi xidmətə başlamış, 2001-ci ildə

təxris olunmuşam. 2001-ci ildə Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyi yanında Bakı Bədən Tərbiyəsi və Turizm Kollecinə qəbul olunmuş, 2004-cü ildə bitirmişəm. 2005-ci ildə YAP-ın sıralarına qəbul edilmişəm.

Daxili Qoşunlarda xidmət edərkən Montində yerləşən N sayılı hərbi hissədə, “Dinamo” İdman Cəmiyyətində və Müdafiə Nazirliyinin “Ordu” İdman klubunda idman yarışlarında uğurlar qazanmışam. Diplom, Fəxri fərman və mükafatlarla təltif olunmuşam. 2001-ci ildə Daxili Qoşunların Şəki və Zaqatalada yerləşən hərbi hissələrində xidmət edərkən mənə Xidməti xasiyyətname verilib.

Bütün çətinliklərə baxmayaraq, həmişə ölkə rəhbərinin xarici və daxili siyasətini dəstəkləmişəm.

Dövlətçiliyimizin keşiyində dayanmışam, vətənpərvərlik baxımından sayılıb-seçilmişəm. Belə ki, Daxili Qoşunların xüsusi əməliyyatlarında iştirak etmiş, 2000-ci ildə Bakı şəhərində baş vermiş kütləvi ixtişaşların qarşısının alınmasında səylə vuruş, N sayılı hərbi hissənin əsgəri kimi peşəkarlıq və qətiyyət göstərmişəm. Yeni qarşıya çıxan çətinliklərə baxmayaraq, vəzifə borcunu vicdanla yerinə yetirmişəm və əsayaşın bərpa olunmasında canımdan keçməkdən belə qorxmamışam.

2001-ci ildə Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən rayonları ərazisində kriminogen durum kəskin şəkildə pisləşmişdi. Silahlı cinayətkarlar N sayılı hərbi hissəyə basqın etmiş və Zaqatala rayonu Polis şöbəsinin əməkdaşları quldurlar tərəfindən atəşə tutulmuşdu. Bölgədə bir sıra terror aktları törədən məlum silahlı cinayətkarların axtarılmasında və zərərleşdirilməsində, N sayılı hərbi hissənin əsgəri kimi, tapşırıqları layiqincə yerinə yetirmişəm və bu zaman mətləb və fədakarlıq göstərmişəm. Gürcüstan və Dağıstanın Azərbaycan Respublikası ilə sərhədlərində cinayətkarlara qarşı axtarış əməliyyatlarında iştirak etmişəm.

10 may 2000-ci ildə Ulu öndər H.Əliyevin ad günü münasibətilə T.Bəhramov adına stadionda “hərbi pakaznoy”da iştirak etmişəm və nümunəvi çıxışlar göstərmişəm.

2000-ci ildə Bakıda baş vermiş güclü zəlzələ zamanı əhaliyə bir əsgər kimi köməklik göstərmişəm.

2000-2001-ci ildə xidmət etdiyim hərbi hissələrdə xəsarətlər almışam. Məsələn, Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, Biləcəri qəsəbəsində Metodrom stadionunda məşğələ zamanı.

Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, “Qələbə” kinoteatrının ətrafında gedən mitinglərdə Daxili Qoşunların əsgəri kimi dövlətin təhlükəsizliyini qoruyan zaman;

Hacıqabul rayonunda karan-tində hərbi təlim zamanı;

Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Qala qəsəbəsində Türkiyə Respublikasından gələn komandoların keçirdiyi hərbi təlim zamanı.

Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən rayonlarında xidmət edərkən mitinglərdə, əməliyyatlarda dövləti mühafizə etmişəm və kəllə-beyin travması, müxtəlif bədən xəsarətləri almışam.

Xidmət etdiyim hərbi hissələrin xəstəxanasında və Sahil qəsəbəsində yerləşən hərbi hospitalda müalicə almışam və yenidən hərbi xidmətə davam etmişəm.

Cənab Prezident! Hörmətli Mehriban xanım!

Mən hələ uşaq ikən əlil olmuşam. Buna baxmayaraq könüllü olaraq orduya getmiş, Vətənə olan borcumu layiqincə yerinə yetirmişəm. Sağlam gənclərin bəzisi hansı yollarla ordu sıralarından qalırdı və bu imtiyazdan öz məqsədləri üçün istifadə edirdi. Bu gün ölkədə saxta əlillər demək olar ki, çox şeyə nail olublar. Amma mən döyüş-kən əsgər, vətənpərvər insan kimi haqqımı ala bilmirəm. Ailəliyem 2-uşaq atasıyam, kirayədə

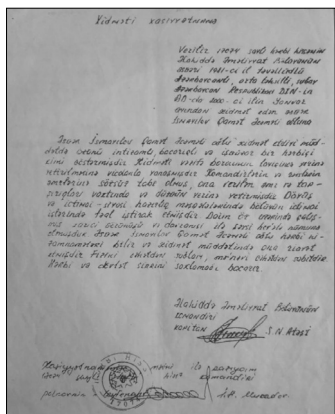

yaşıyıram. Dəfələrlə rəsmi qurumlara müraciət etmişəm, səsi-mə hay verən tapılırm. Mən də hərbi əlil kimi evlə, maşınla, Prezident təqaüdü və sığorta ödənişi ilə, normal işlə təmin olunmaq hüququna malik Azərbaycan vətəndaşıyam.

Mərhum böyüklerim mənə əlil olduğum üçün hərbi xidmətə qoymurdur. Amma mən əlilliyimi bir qırığa qoydum, Vətənə xidmət etməyə getdim. Mərhum böyüklerim xəstəlik sənədlərini xidmət etdiyim hərbi hissəyə gətirdilər. Mənə “hərbiyə yararsız” hərbi bileti verirdilər. Mən ondan imtina etdim. Hərbi hissə komandirinə bildirdim ki, bir neçə aydır xidmət edirəm, xidmətimi başa çatdırmağıma az qalır, mənə “hərbiyə yararsız” biletinin verilməsi haqqsızlıq olar. Neçə aydan sonra xidməti başa vurdum.

Hərbi təxris olunduqdan sonra heç bir xəstəlik sənədini mənə vermədilər. Mən də sadəlövlükdən həmin xəstəlik sənədlərimin mənə lazım olacağını düşünmədim və tələb etmədim. Sonra müxtəlif illərdə Daxili Qoşunların Sahil qəsəbəsindəki hospitalının həkimlərinə müraciət etdim. Hərbi xidmətim vaxtı xəsarət aldığım və müalicə olunduğum haqqında olan sənədlərimin verilməsini xahiş etdim. Məndən rüşvət istədilər. O vaxt rüşvət vermədim. Aidiyyəti qurumlara şikayət etdim. Şikayət etdiyim qurumlar mənə söz verdilər ki, sənə köməklik olunacaq. Amma heç bir köməklik olunmadı, əksinə xəstəlik sənədlərimi itirdilər və mən çarəsiz qaldım. Axırncı dəfə 2016-cı ilin fevral ayında Səfərbərlik Xidmətinin reisi mənim işimlə bağlı Daxili Qoşunlara müraciət edib. Daxili Qoşunlardan mənə zəng olundu və məktub gəldi. Bildirdilər ki, “biz yeni kadrlarıq, hospital başqa əraziyə köçürüldü, çox dəyişikliklər olub, sənin xəstəlik sənədlərini arxivdən tapa bilmədik”. Sonra məndən hansı günlərdə xəstəxanada yatdığımı soruşdular. Cavab verdim ki, neçə illər öncə hərbiyə gəlmişəm, kəllə-beyin və bədən xəsarətləri travması almışam, o vaxtdan əsəbü-rək dərmanları qəbul edirəm və dəqiq vaxtı yadımdan çıxıb. Ona görə də, heç bir müsbət nəticəsi olmadı.

Adi xəstəlik təqaüdü alıram. O da yaşamaq üçün kifayət etmir. Neçə ildir ki, istəyirəm Daxili Qoşunların hospitalında xəstəlik sənədlərini (Tibbi arayışı) alıb, ev növbəsində durum və təqaüdüm hərbi təqaüd kimi təyin edilsin. Rüşvət vermədiyim üçün işim düzəlmir. Mülki əlil kimi vətənə xidmət etmişəm və hərbi əlil kimi qayıtmışam. Hökumət məmurları məndən əlil kimi istifadə edib, haqqımı vermirlər.

Bütün seçkilərdə fəal iştirak etmişəm. Bu istiqamətdə üzərimə qoyulan vəzifələrə layiqincə əməl etmişəm. Ona görə də sizlərə müraciət edirəm və inanıram ki, mənə köməklik olunacaq. Şikayətimə baxılmasa, ya canıma qəsd etmək, ya da YAP-dan çıxaraq, ailəmlə birlikdə vətəndaşlıqdan imtina etmək və xarici ölkələrdən sığınacaq almaq məcburiyyətində qalacağam. Ümidvaram ki, cənab Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva mənim səsimi eşidəcək və problemlərimin həlli üçün müvafiq qurumlara dəstək verəcək.

Onda onu da qeyd edim ki, “Youtube”da “İsmayılov Qamət” yazmaqqla, hər kəs xidmətlərimlə tanış ola bilər”.

Jalə FAMILQIZI

Zəfər tariximizin qəhrəmanı

1 may Sənan Ağazadənin anadan olduğu gündür

Mənfur erməni diğaların işğal etdiyi Qarabağın taleyi Lənkəran rayonu, Göyşaban kəndində doğulub boya-başa çatan Sənan Nizami oğlu Ağazadəni çox düşündürürdü. Bunu heç cür müdriklər beşiyi, qəhrəmanlar yurdu, canından artıq sevdiyi doğma Azərbaycanın qeyrətine, şöhrətinə sığışdırı bilmirdi. Odur ki, si-nəsini yanar od edib yağdan öc almaq məqsədilə 2019-cu il iyulun 22-də hərbi xidmətə yola-nır. Əsgərliyi cəbhə bölgəsinə düşən Sənan hərbi paltar geyinib müqəddəsliyini hər şeydən əziz bildiyi Vətəninin daşına, torpağına qurban deyib onun keşiyində dayanır.

İlk gündən adına öyündüyü Azərbaycana nümunəvi xidmət göstərməklə hərbi hissədə zabitlərin, əsgərlərin sevimlisi olur. Cəsurluğu, mərdliyi, igidliyi, vətənpərvərliyi, saflığı həmil-dığı təlimlərdə Sənana uğur qazandırır. Həmişə də deyir ki, Qarabağımızı işğalda saxlayan yağı düşməndən tezliklə qisas alınmalıdır. Bu yolda ölmək belə hər bir qeyrətli oğul üçün şə-rəfdir. Çünki şəhid qanı axmayan torpaqdan Vətən olmaz.

Nəhayət, Sənanın Vətənə olan sonsuz məhəbbət hissi İkinci Qarabağ müharibəsində tam özünü göstərir. 30 il həsrətində olduğumuz haqq savaşımızın ilk günündə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrin əsgəri Sənan qeyrətli oğullar sırasında ölümün gözüne dik baxmaqla, Vətənin harayına səs verir, odlu-alovlu səngərdə yerini alır. İştirak etdiyi bir-birindən ağır müha-ribə meydanlardan yalnız qələbə soracağı gəlir. İgid əsgərin Vətənə, torpağa bağlılığı sanki döyüşdən-döyüşə ona yeni güc verir. Erməni diğalarına qarşı sərraf təşayüci kimi vuruşur, onlara göz açmağa imkan vermir. Göstərdiyi hünər, düşməne vurduğu sarsıdıcı zərbələr gündən-günə artır. Cənnət-məkan Qarabağı-mızın hər kəndi uğrunda gedən qanlı müharibədə yağının çoxsaylı canlı qüvvəsini, saysız-hesabsız texnikasını məhv etməklə ürəyində bəslədiyi qisasını ondan ala bilir.

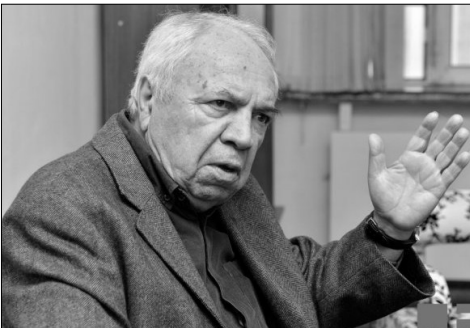
Sənanın axırncı savaşı diğalarla oktyabrın 14-də olur. Füzuli rayonunda başlanan ağır müharibə meydanında son damla qanına qədər döyüşür. Canını Vətəninə, torpağına fəda edəndə ömrünün 20-ci baharına qədəm qoymuşdu. Bəli, milyonların ürəyində öz şərəfli ölümü ilə mərdlik, igidlik, simvoluna çevrilən Sənan Ağazadə dövlət tərəfindən “Vətən uğrunda”, “İgidliyə görə”, “Füzulinin azad olun-masına görə” medallarla təltif edilib.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Könülləri duyğulandıran

Şeirlər

Əyalətdə (Lənkəranda) yaşayan, amma Bakıda ali təhsil alan, uzun illər "Maarif" dövlət tədris nəşriyyatında çalışan, sonralar ədəbi və sosial həyatını Lənkəran Dövlət Universitetinə bağlayan istedadlı şair və ədəbiyyatşünas, dosent Elşad Səfərlidən bir neçə kitabını avtoqrafı ilə aldım: "İki çiçəyin dastanı" (2020), "Bir yalquzaq təkliyi" (2022), "Bir anın yuxusu" (2022). Bu şeir kitabları və bir monoqrafiya ("Türkanə sözün misilsiz ustadı" (2022) məni çox uzaq illərə apardı: ötən əsrin 80-ci illərinə. O vaxt "Azərbaycan müəllimi" qəzetində və "Maarif" nəşriyyatında çalışırdım. Elşad tələbə idi və şeirləri dövrü mətbuatda çap olunurdu. Mərhum şair Əbülfəz Naxçıvanlı ilə dost idi, oturub - dururdu. Əbülfəz isə qəzetin əməkdaşı idi. Elşadın poeziyaya bağlılığı, ədəbi mühitdə görünməsi diqqətimi cəlb etdi və mən onu nəşriyyatda işə götürdüm (nəşriyyatın baş redaktoru və direktor əvəzi (1984-1992) vəzifələrində işləyirdim. O, əzmkarlığı, işgüzarlığı və istedadı ilə kollektivin hörmətini qazandı. Qeyd edim ki, mən nəşriyyatda "ədəbi mühit" yaratmışdım. Şairlərdən Hafiz Rüstəm, Ruzigar Əfəndiyeva, Kamal Alış, Əbülfəz (onu da kollektivə gətirmişdim), Ədalət Məmmədov, Elşad Səfərlı, Ağamalı Sadiq. Bu yoldaşların bəzisinin ilk şeir kitabları işıq üzü görmüşdü. Elşad onlardan xeyli cavandı.

Allahverdi Eminov

İş elə gətirdi mən iş yerimi ali məktəblə dəyişdim və otuz il sərasər bu sahədə çalışdım. İllər öz işini gördü: yaşa dolduq, kitablar müəllifi olduq, başqa sahələrdən səsimiz gəldi. Və itkilərimiz də oldu: Ruzigarı, Ağamalı Sadiq, Ədaləti, Əbülfəzi, Əlislam Bilalı itirdik. Allahdan onlara rəhmət diləyirəm. Maraqlıdır, mənim onlarla ünsiyyətim kəsilmədi, əksinə, daha da sıxlaşdı, Elşad Səfərlı və Kamal Alış haqqında iri həcmli monoqrafiyalarımı ("Elşad Səfərlinin poeziyası", 2015 və Kamal haqqında "Əllərimdə tale yazım", 2018) nəşr etdirdim. Digərlərini isə tənqid - ədəbi məqalələrlə yaradıcılıqlarını mətbuata gətirdim - işıqlandırdım.

Fikrim konkret olaraq şair Elşad Səfərlinin məhsuldar poeziyası haqqındadır. Monoqrafiyamdan sonra Elşadın şeirləri barədə iki geniş həcmli məqalə yazdım, son yaradıcılığı, poetik irəliləyişi, uğurları təfsirimdə təhlilini tapdı. Son beş ilin şeirlərində (müşahidəmdə) süni pafos, qafiyə, perdazlıq, saxta ritorika, bir sözlə, mənasızlıq sindromu nəzərə çarpır. Fərdi poetik Eqları yoxdur, amma bu kimi şairlərin "başına toplanan" tənqidçilər boldur, onları şeirin cövhəri yox, imzaları maraqlandırır, belələrini poeziyanın oxucu təfəkküründə əks - sədasi deyil, sadəcə səslənməsi məftun edir. Halbuki insan

şeyrdən fiziki və ruhi ehtiras ummalı, suallar qarşısına çəkməli, doyumluq hissi aşımalıdır. Şeir şabaş deyil ki, oxucunun - oyunçunun ovcuna basasan! Şeir mənim yozumumda sırf sosial proseslər üçün deyil, könülləri duyğulandımaq üçün yazılır. Poeziya idrakin ən gözəl, işıqlı, ən kəsərlı silahıdır. Yaxşı mənada beləğətli söz oxucunu sükutun seyrinə salır, hikmətini açır, ona görə də şeirə tələbat daimidir, texnologiya onun arxasınca sürünür.

Elşad Səfərlidə şeirin predmeti insan və onun doğurduğu insanlıqdır, lakin yaxınlaşma hədəfini vahid kəsişmə nöqtəsində deyil, müxtəlif nöqtələrin qovuşduğu yerdə, yəni insanı bütövlükdə, həyatı bağlılıqda, təzahürlərdə alır, eləcə də insanlığı. "Hamı özünün əsiridir", "Ağlıma qurban", "Sonun torpaq qocalığı". Birinci şeyrdəki insanlar - obrazları Dünyanın oynatdığı aktyorlar simasında görürük. Fərqi odur ki:

**Aktyor bir tamaşalıq aktyordu,
Əsl aktyor insandı ki,
Bütün ömrü boyu aktyoru
Hamı rolundadı,
Heç kim rolundan çıxmır:
Eləsi var böyüklərin
İllah da qolundan çıxmır...**

İnsanları, insanlığı bu kökə salan tək-cə mühitdirmi? Əslinə qalsa "hamı öz rolundadı, hamı rolunu yaşayır", "İnsanda obraz cildi yox, insan özü min cildli" - həqiqətdir şairin iddiası. Amma yaxşı olardı bu "cildlər":

**İnsanı zatında axtar,
İnsan zatında gizlənib,
Üzü bəlkə min qatlıdır,
O, alt qatında gizlənib.**

Şeir əxlaqi məzmunu qeyri - dəyərsiz söz yığımı ola bilər, məhdud dairədə oxunar, yalnız bədii forması ilə öyünür, amma yüksək əxlaqlıya malik sənət əsərinə çevrilə bilməz. Onun poetik süzgəcindən insan və insanlıq keçməlidir, başqa sözlə, dili həyatın ekzistensial (mövcud) təsviri üçün ideal vasitə olmalıdır. Filosof, dramaturq P.Sart ədəbiyyatdan danışarkən yazmışdır ki, hərçənd, ədəbiyyat bir şeydir, əxlaq başqa bir şey, bununla belə, estetik imperativlikdə biz əxlaqi imperativi fərqləndiririk. Həqiqətdir bu, daxili imperativlik şairin içində yaranır, ona bu cür diqqət olunmuşdur. "Hamı xoşbəxt olmur". Şeir taledən bir növ "nərazılıqdır", - desəm yanlışmı.

**Qara buludlardı başımın üstə,
Sıxlıqda bitmişdim - gəndə olmadım.
Boy verə bilmədim kölgədə, çünki
Tale bəxt paylayan yəndə olmadım.**

**Mən də birisiydim bəxti kəmlərdən -
Şöhrət də ummadım "görməklilərdən",
Gözə görünmədim dəl cərgələrdən,
Onun çün heç zaman öndə olmadım.**

**Sən indi hardasan hicran əsillim?
Bəxtimə uduzub olsam da təslim,
Birçə təsəllim var... birçə təsəllim -
Hamı xoşbəxt olmur - mən də olmadım.**

Həyatın diqqətidir bu, Elşad Səfərlı bizi dahi alim Əbu Nəsr Farabinin (870-950) xoşbəxtlik haqqında fikirlərinə aparır. Alim yazmışdır ki, xoşbəxtlik hər bir insanın cəhd etdiyi məqsəddir. Xoşbəxtlik hər bir insanın əldə etməyə çalışdığı ən böyük nemətdir, bu nemətdən yüksəkdə duran, ondan üstün olan heç bir nemət yoxdur. Bu baxımdan şairliyin özü bir nemətdir və şeyrdə yüksək əxlaqlıq olmalıdır. Xoşbəxtlik firavan və qorxusuz yaşamaqdır. Zamanın yükü ağır olanda insan xoşbəxtliyinin bir parçasını itirir, "ahıllaşır" da. Və Zamanla barışır:

**Daha nə qaldı ki, Ağam,
Saç - saqqalı tamam ağam.
Müvəqqəti bir qonağam
Zaman, hökmünə barışdım.**

Və nəhayət:

**Sonda yanaşdım torpağa,
Dərdi danışdım torpağa.
Sönüb qarışdım torpağa,
Torpaq ilə doğmalaşdım**

Elşad Səfərlı başdan - binadan şairdir: o, şeirlərin qarşısında aciz deyil, fasiləsiz olaraq onun oyatdığı hisslə yaşayır - sənət baxımından, həm də ideologiya bucağından. Şeir gözlənilməz məqamlarında vəhylə gəlir, hisslərinin təmizliylə müşahidə olunur. Şairin qəmlənməyə haqqı çatmır, çün şeyrdə təbiətin dilini həmişə insan dilinə çevirmək mümkün deyil. Poeziya istila etmək yox, qurban verməkdir, ürəyi açmaqdır, özünüfəda"dır.

Şairdirsə, özünə güvənsə qəlbini, onun qaranlıq gücünü şeirlə işıqlandırmağı bacarmaqdır. Haçansa uçurulmuş sevgisini ağrı ilə xatırlatmaqdır. "Bir gün görəcəksən ki...", "Qatar ömrü tək", "Qur məni bir sevgi cümləsilə...", "Sevgimizi təzələyək" şeirləri mündə bu hissi oyatdı. Bu sevgi şeirlərində bir həsrət, nisgil və ayrılıq notları xatirələrə yol açdı:

**Bir gün mənim üçün darıxacaqsan,
Ayılıb görərsən yanında yoxam.
Bəlkə də canında həvəsim məndim,
Görərsən demişəm,
Canında yoxam.**

**Əllərin üzülüb havada qalar -
Əllərin duasın havada qalar.
Bülbül təklənəndə yuvada qalar,
Ayılıb görərsən yuvada yoxam.**

**Kaş ki, xatirələr yığcam oluna,
Gəlib yaddaşında ya cəm oluna.
Xatirəm yoluna pərçim oluna,
Baxıb görəndə ki, yolunda yoxam.**

Elşadın poeziyasında yaradıcılıq iztirabları mövcuddur, bu, təbii kədərdən, ruhi həyəcədən - akselorasıyadan: ehtirasdan - patetikadan yaranır, bu hisslər şairi yaşayıb yaratmağa sövq edir, ona görə ki, ilahidən gələn şeir sirverməz maddi - mənəvi möcüzədir. Şeir, axı, Dünyanın dərkini asanlaşdırır, şeir sözlü səsdır, meditasiya: dərin fikri və hissi birləşmənin ifadəsidir. Şeir fikri və zövqü ovsunlayan sehr kimi qavranılır, idrakin sadə, amma işıqlı oxucu "silahı" ilə atəşə tutulur. Beləğətli səslənməsilə hikmətli sükutun möcüzəsini əyaniləşdirir. Bu, o halda olur - şeyrdə dil bütün imkanlarını bürüzə verir. "Oyun", "Ağ sevinc", "A kəndim", "Bir köynək ağrı" şeirlərində Elşad oxucunu Zamanla üz-üzə qoyur. Unutmayaq ki, Dünyanın kəşfləri Oyundan başlayır və insanın özü Oyunun oyundaşı olur. Əsrimizdə Vətənimizin başına gətirilən oyunlar Dünyanı heyrtlən-dirdi: çox şeyi itirdik, heyifsiləndik.

**Yurd itirdik - mübarizə əlindən,
Yadın gəldik min qərəzə əlindən.
Qurtulmuruq "qızıl gürzə" əlindən
Şərin bizə yaratdığı oyundan.**

**Bəxt qapısın daş atırıq, daş açmır,
Könlümüzü yaz ovutmur,
Qış açmır.
Nankor oğul özü indi baş açmır
Dalaşdığı,
Baş qatdığı oyundan...**

Şeyrdə müəllif "dünyanın siyasi gər-di-şi"ne işarələr vurur, bu, şairin dünyagörüşündən, savadından, dünyaya baxışından irəli gəlir. Unutmayaq ki, oxucuya "düşündürən" poeziya da lazımdır: ruhun fenomenliyi təhtəlsüurdan kənarda qalmaması üçün. Lakin şeirlərin (adını çəkdiyim) zəti, qidası emosionallıqdır - eğer şairin buna hünəri çatırsa, yox eğer poeziyanın idraki mənası onu ideyaya çəkirsə və buna məcburdursa şairin poetik yükü vardır.

**Mən söz ağacında gözə dəyəndən
Çoxunda sözümə maraq oyatdım.
Çünki o ağacın yaxşı bar verən
Üzündə özüm də bir budaq atdım.**

(Ardı var)

Bizlərdən hər biri-miz dünyanı duymağa və özümüzü dərk etməyə başlayandan bəri xalq qəhrəmanımız Koroğlu barədə nəğmələri, hikmətli sözləri, rəvayətləri və dastanları dönə-dönə eşitmişik, indi də eşidirik.

İş ele getirib ki, türkdilli xalqlardan 12-si, irandilli xalqlardan 3-ü, Orta Asiya ərəbləri, Qafqaz xalqlarından gürcülər, ermənilər və abxazlar Koroğlunu özlərinin dastan qəhrəmanı hesab edirlər. Ancaq müxtəlif ölkələrin görkəmli alimlərinin gəldiyi yekdil rəy belədir ki, “Koroğlu” eposunun əsası, nüvəsi Cənubi Azərbaycanda yaranmışdır. Buna səbəb isə XVI əsrin ikinci və XVII əsrin birinci yarısında Azərbaycan və Kiçik Asiya (Türkiyə) ərazisində baş vermiş və cəlalilər hərəkatı adı ilə tanınmış kəndli üsyanları səbəb olmuşdur. Sonradan Koroğlu adı ilə söyləmələr tədricən qonşu ölkələrə də yayılmış, hər xalq bunları öz bədii zövqünə və folklor ənənələrinə uyğun bir şəkildə izləyərək öz Koroğlusunu yaratmışdır. Qafqaz xalqlarının “Koroğlu”ları isə tamamilə Azərbaycan dastanlarının təsiri altında qalmaqdadır. Ancaq Orta Asiya xalqları, xüsusilə də özbəklər “Koroğlu” dastanlarını genişləndirmiş və möhtəşəm səviyyəyə çatdırmışlar.

Yaradıcılıq yolu xalq mədəniyyəti və xalq yaradıcılığı ilə ayrılmaz tellərlə bağlı olan Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin kamil bilicisi Üzeyir Hacıbəyov xalq musiqisi ruhunda yazdığı “Koroğlu” operasında da xalq həyatını, xalqın öz azadlıq və səadətini uğrunda apardığı qəhrəmanlıq mübarizəsini geniş və parlaq şəkildə təsvir etmişdir.

Bu monumental inqilabi xalq epopeyası aşiq motivləri əsasında yazılmış, Azərbaycan kəndlisinin keçmişdə (XVI-XVII əsrlər) apardığı milli azadlıq mübarizəsinə həsr edilmişdir.

“Koroğlu” operası Üzeyir Hacıbəyov yaradıcılığının ən yüksək zirvəsidir. Ölməz xalq dastanlarından, xalq musiqisindən bəhrələnmiş bu əsər bəstəkarın çoxillik yaradıcılıq axtarışlarının nəticəsidir.

“Koroğlu” operası sözün əsl mənasında milli əsərdir, xalq yaradıcılığının canlı surətdə coşduğu bir əsərdir. Bu operanın musiqisində istedadlı və güclü xalqın hərəkətli nəfəsi hiss edilir.

“Koroğlu” operasını yazmazdan əvvəl bəstəkar çətin yaradıcılıq yolu keçmişdir. Bunun üçün o, xalq musiqi incəsənətini, rus və qərb klassik musiqisini dərinləndirərək öyrənməli olmuşdur.

İlk tamaşası 30 aprel 1937-ci ildə M.F.Axundov adına Opera və Balet Teatrında qoyulan bu əsər, Ü.Hacıbəyovun beş illik gərgin əməyinin bəhrəsidir. O, bu operanı yazmaqdan ötrü 20 ilə qədər bir müddətdə şifahi xalq dastanı “Koroğlu”nu, onun müxtəlif variantlarını dönə-dönə öyrənmiş, tədqiqatlar aparmış, məlumatlar toplamışdır. Çünki Üzeyir bəyin “Koroğlu”su onun xalqının üreyində yaşatdığı “Koroğlu”ya layiq olmalı idi. İ.Hidayəzadənin quruluş verdiyi ilk tamaşaya bəstəkar özü dirijorluq etmişdi, ikinci tamaşada isə bəstəkarın tələbəsi Əşrəf Həsənov dirijor kürsüsünü arxasında almışdır.

Operanın librettosu H.İsmayilov

“Koroğlu” operası musiqi və opera sənətimizin mükəmməl bir abidəsidir ki, o, nəsillər boyu yaşayacaqdır

S.Vurğun

musqlar “

Dekadadan sonra bəstəkar operanın V pərdəsini də əlavə edərək, III variantını işləmiş və əsər 1943-cü ildə Bakıda rus dilində səhnəyə qoyulmuşdur.

Həmin günlər (3-6 oktyabr) Bakı küçələrində asılmış bir elan hamının diqqətini cəlb edirdi. M.F.Axundov adına Opera və Balet Teatrında SSRİ xalq artisti Üzeyir Hacıbəyovun 5 pərdəli “Koroğlu” operası rus dilində (Z.Q.Zalçmanın tərcüməsində) səhnəyə qoyulurdu. Operanın bədii tərtibatçısı İ.Hidayəzadə, rəssamı A.F.Filippov, dirijoru isə Niyazi olmuşdur. Rolları ifa edirdilər: Rövsən (Koroğlu)- A.A.Drozdov, Həsən xan-K.L.Knijnikov, Nigar-Knarik Qriqoryan, İbrahim xan-V.A.Nikolski, Alı- M.A.Feldşteyn, Ehsan paşa- S.E.Nevedov və b.

1941-ci ildə Üzeyir bəy “Koroğlu” operasında qazandığı müvəffəqiyyətə görə Stalin mükafatına layiq görülür. Mükafatlanma mərasimindəki çıxışında Üzeyir bəy demişdir: “Mənə “Koroğlu” operası üçün mükafat verilmişdir. Bu opera uzun illər boyunca qızgın işin məhsuludur. Mən bu əsəri yaradarkən xalq ictimaiyyəti xəzinəsindən, böyük qəhrəman haqqında gözəl dastanlardan, Koroğlu kimi gözəl qəhrəman yetişdirmiş xalqa onun bəslədiyi böyük məhəbbətdən ilham almışam. Mən “Koroğlu” operasını yaradarkən həmişə hökumətin mənim qayğıma qaldıqlarını, yaradıcılığımın qayğısına qaldıqlarını hiss edirdim. Bu qayğı və diqqət hökumətimin qəbul etdiyi qərarla özünü xüsusilə göstərir. Yüksək mükafatdan son dərəcə şadam. Bu mükafat yeni əsərlər üzərində daha qızgın işləmək vəzifəsini üzərimə qoyur.”

Göründüyü kimi “Koroğlu” operasının yaranmasından artıq 86 ildə bir vaxt keçir. 86 ildir ki, bu opera hələ də Azərbaycan Opera və Balet Teatrının səhnəsindən düşməyib, ruhumuzu oxşayır.

Yarandığı ilk gündən Şərq xalqlarının opera yaradıcılığının inkişafında böyük rol oynayan bu əsər, əlbəttə ki, bundan sonra da opera səhnəsində şah əsər olaraq qalacaqdır.

Tərənə HƏSƏNOVA, Üzeyir Hacıbəylinin ev muzeyinin kiçik elmi işçisi

Operamızın «Koroğlu» abidəsi

və M.S.Ordubadı tərəfindən məşhur aşiq nağılları əsasında tərtib edilmişdir. İlk tamaşada Koroğlu rolunu Bülbül, Nigar rolunu G.İskəndərova, Həsən xan rolunu isə M.Bağırov ifa etmişdir.

Bülbüldən sonra 70 il ərzində Koroğlu rolunun müxtəlif səhnələrdə müxtəlif ifaçıları olmuşdur: Yaqub Rzayev, Şirzad Hüseynov, A.A.Drozdov (40-60-cı illər), İbrahim Cəfərov (60-cı illər), Adil Məlikov (60-70-cı illər), Hüseyn Əliyev (70-ci illər), Xanlar Haqverdiyev (Türkmənistan səhnəsində), Lütfiyar İmanov, Nəmet Sinəbibə Qarayev (Özbək səhnəsində) və b.

Operanın rəssamı R.Mustafayevin tərtibatı quruluşla ümumi surətdə bağlı idi.

Belə ki, I pərdədə kəndlilər özlərinin ağır həyat şəraitini mütəzakirə edir, Alı kişinin kor olmasından sonra oğlu Rövsən kəndliləri üsyana çağırır.

II pərdədə xanın həyatindəki təntənə səhnələri məhərrətlə verilmişdir.

III pərdə Cənibəl qalasında baş

verir. Burada qonşu kəndlərdən olan kəndlilər də yavaş-yavaş Koroğlunun dəlilərinin yanına gəlirlər və Həmzə bəyin gəlməsilə konflikt başlanır.

IV pərdədə hadisələr sürətlə baş verir, qəhrəmanın və xalqın zülm və ədalətsizlik üçün qisas aldığı səhnələr göstərilir. Məhəbbət və dostluq, zülm və ədalətsizlik üzərində qələbə çalır.

Uzaq keçmişdə baş vermiş kəndlilər üsyanının əzəmətinə musiqidə qüdrətlə təcəssüm etdirən “Koroğlu” operasında nikbinlik ruhu, azadlıq pafosu canlanır. Xor və rəqs səhnələrində xalq kütlələri məğlubedilməz nəhəng qüvvə kimi təsvir edilmişdir. Musiqisi uvertura ilə başlayan bu operada mübarizəyə çağırış, hünər və qələbə təntənəsi aydın duyulur.

Koroğlu özü aşığıdır və onun dastanı aşiqlər tərəfindən oxunur. Buna görə də operada əsas stil - aşiq stildir. Bu, xüsusilə III və IV pərdələrdə, Koroğlu rolunda hiss edilir. Muğamatdan isə başlıca olaraq xanın və onun saray adamlarının xarakteristikası üçün istifadə edilmişdir.

Üzeyir bəy məhz “Koroğlu” operasında ilk dəfə olaraq simfonik orkestrin tərkibinə milli çalğı alətlərini: tar, kamança, zurna, balaban, def əlavə edərək, operanın milliliyini daha da nəzərə çatdırmışdır.

Bildiyimiz kimi, Ü.Hacıbəyovun milli musiqi ənənələri əsasında yaratdığı “Koroğlu” operası Azərbaycan milli musiqi mədəniyyətinin inkişafında mühüm mərhələ oldu.

1938-ci ildə Moskvada keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənəti

nəti ongunlüyündə epik qəhrəmanlıq seçiyəli bu operanın təntənəli nümayişi olmuş, qeyrilərdən fərqli olaraq tamaşa bir dəfə yox, üç dəfə göstərilmiş, o dövrün yüksək mükafatına - Stalin mükafatına layiq görülmüşdür.

Tamaşadan sonra Ü.Hacıbəyov dörd saat ərzində İ.V.Stalinlə milli operanın perspektivləri, əsərin ideya-mənəvi amilləri barədə söhbət etmişdir. Stalinin tövsiyyəsi ilə Ü.Hacıbəyov əsərin finalında birqədər dəyişiklik etmiş, onun daha təsirli alınmasına nail olmuşdur.

Bu müvəffəqiyyətdən sonra demək olar ki, bütün Moskva qəzetləri öz səhifələrində “Koroğlu” operasının möhtəşəm uğurundan söhbət açırdı. Belə ki, “Pravda” qəzeti “Koroğlu” operasının böyük müvəffəqiyyəti” adlı məqaləsində yazırdı: “gMoskvada keçirilən Azərbaycan dekadası günləri çərçivəsində 14 noyabrda SSRİ-nin Böyük Teatrının səhnəsində Azərbaycan SSRİ xalq artisti Üzeyir Hacıbəyovun “Koroğlu” operasının 3-cü dəfə göstərilən sonuncu tamaşası olmuşdur. Üzeyir bəyin bəstəkarlıq məhərrəti bu dəfə də böyük alqışlara səbəb olmuşdur. Dirijor Əşrəf Həsənovun rəhbərlik etdiyi simfonik orkestr uverturayı bitirən kimi zalda əyləşən tamaşaçıların alqış səsləri hər yana yayıldı. Böyük müvəffəqiyyətlə keçən bu opera sürətli alqışlarla qarşılanmışdır və tamaşaçılarda böyük ruh yüksəkliyi yaratmışdır. M.F.Axundov adına Azərbaycan Opera və Balet Teatrının sonuncu tamaşasında İ.V.Stalin, V.M.Molotov, K.E.Voroşilov, V.U.Çubar, N.İ.Yejov, M.A.Bağırov da tamaşaçılar arasında ol-